

Coordonarea Sistemelor de Securitate Sociala

– Module de Instruire –

Publicațiile Biroului Internațional al Muncii se bucură de protecția drepturilor de autor în baza Protocolului 2 la Convenția universală privind drepturile de autor. Reproducerea unor scurte fragmente din aceste publicații este însă permisă, cu condiția menționării sursei. Pentru obținerea drepturilor de reproducere sau traducere, se va adresa o solicitare Biroului de Publicații (Drepturi și licențe), Biroul Internațional al Muncii, CH-1211 Geneva 22, Elveția. Biroul Internațional al Muncii salută solicitările de acest gen.

Bibliotecile, instituțiile și alți utilizatori înregistrați la organizațiile care se ocupă de protecția drepturilor de reproducere, pot face copii după aceste materiale în conformitate cu autorizațiile care le sunt emise în acest scop. Vizitați www.ifrro.org pentru a afla organizațiile care se ocupă de protecția drepturilor de autor în țara Dvs.

Coordination of social security : training modules / International Labour Organization, ILO Decent Work Technical Support Team and Country Office for Central and Eastern Europe = Coordonarea sistemelor de securitate sociala : module de instruire / Organizatia Internationala a Muncii. - Budapesta: ILO, 2010

1 v.

ISBN: 978-92-2-023907-0; 978-92-2-023908-7 (web pdf)

International Labour Office; ILO DWT and Country Office for Central and Eastern Europe

social security agreement / maintenance of acquired rights / legal aspect / training course

02.12.1

Catalogarea OIM în Datele de Publicare

Denumirile utilizate în publicațiile OIM, în conformitate cu practica Națiunilor Unite, precum și prezentarea materialelor din aceste publicații nu exprimă în nici un caz opiniile Biroului Internațional al Muncii cu privire la statutul juridic al unei țări, al unei zone sau al unui teritoriu sau al autorităților care le guvernează, și nici la delimitarea granițelor acestora.

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în articole, studii și alte lucrări le revine exclusiv autorilor, iar publicarea lor un echivalează cu o susținere a opiniilor exprimate în aceste materiale din partea Biroului Internațional al Muncii.

Referirile care se fac la denumirile unor firme, produse și procese comerciale nu implică faptul că sunt susținute de Biroul Internațional al Muncii, iar faptul că anumite firme, produse sau procese comerciale nu sunt menționate nu constituie un semn de dezaprobare a acestora.

Publicațiile BIM și produsele electronice pot fi obținute în marile librării sau prin intermediul birourilor locale ale OIM din numeroase țări, sau direct la adresa ILO Publications, International Labour Office, CH-1211 Geneva 22, Elveția. Registrele sau listele de noi publicații se pot obține gratuit la adresa de mai sus sau la cea electronică: pubvente@ilo.org.

Vizitați site-ul nostru pe Internet: www.ilo.org/publns

Prefață

Republica Moldova este una din țările cu o sursă majoră de lucrători migranți în Europa. Se estimează că între 600 mii și 1 milion de cetățeni moldoveni sunt lucrători migranți care muncesc peste tot în Europa și dincolo de hotarele ei. Republica Moldova se plasează pe poziția a doua din lume după nivelul de dependență de remitențe.

În aceste condiții, asigurarea egalității de tratament în domeniul securității sociale pentru lucrătorii migranți este de o importanță critică. Pentru a proteja drepturile lucrătorilor migranți moldoveni, autoritățile din Republica Moldova au întreprins măsuri pentru a încheia acorduri bilaterale privind asigurările sociale cu principalele statele de destinație din străinătate în care muncesc cetățeni moldoveni. Moldova a semnat primul acord de securitate socială cu Bulgaria în 2008 și un alt acord cu Portugalia în 2009. În 2010, Moldova a semnat acorduri de securitate socială cu România și Luxemburg, iar la moment, sunt în curs de desfășurare negocieri cu Polonia, Austria și Belgia.

Pentru a sprijini acest proces, în perioada 2-5 martie, 2010 la Chișinău a fost organizat un curs de instruire pentru experți în materie de acorduri de securitate socială, ca parte a proiectului de cooperare tehnică "Republica Moldova: consolidarea capacităților de coordonare a schemelor de securitate socială a lucrătorilor migranți", finanțat de guvernul României.

Publicația în cauză include prezentările făcute în cadrul cursului de instruire și cuprinde standardele internaționale privind coordonarea securității sociale și aspectele practice aferente acordurilor de securitate socială. Materialul vine să completeze ghidurile generale și instrumentele de coordonare a schemelor de securitate socială. Sperăm, că această publicație va fi o sursă de referință valoroasă pentru cei care sunt interesați de coordonarea sistemelor de securitate socială.

În primul rând, dorim să, aducem mulțumiri Guvernului României pentru sprijinul financiar generos oferit proiectului, în general, și în special, cursului de instruire. Dorim să aducem sincere mulțumiri și să ne exprimăm aprecierea și recunoștința și următoarelor persoane pentru contribuția lor valoroasă adusă cursului de instruire:

Frank Hempel, Expert în Standarde Internaționale, Biroul Internațional al Muncii Departamentul Securitate Socială, Geneva (Standarde Internaționale privind Coordonarea Securității Sociale);

Milos Nikac, Director Asistent, Institutul pentru Asigurări Sociale, Republica Serbia (Acorduri de Securitate Socială: Modulele 4-6);

Edward Tamagno, Specialist Superior în Securitate Socială, Oficiul Regional OIM pentru Africa, Addis Ababa (Acorduri de Securitate Socială: Modulele 1-3 și 7).

De asemenea, suntem recunoscători Coordonatorului Național OIM în Moldova, Ala Lipciu, asistentului național de proiect Angelica Bordeianu, și asistentului de program al OIM privind Munca Decentă, Fazekas Agnes, precum și echipei de suport tehnic și Biroului pentru Europa Centrală și de Est (OIM TDW / CO Budapesta), pentru sprijinul lor administrativ excelent în planificarea și desfășurarea cursului de instruire. Olivier Scialom și Oxana Perminova, stagiați la OIM TDW / CO Budapesta, a oferit asistență editorială la finalizarea acestui raport.

Budapesta, august 2010

Mark Levin
Director
OIM DWT/CO Budapesta

Kenichi Hirose
Specialist Superior în domeniul
Securității Sociale
OIM DWT/CO Budapesta

Cuprins

Standarde Internaționale de Coordonare a Securității Sociale	7
Modul 1: Informații generale	7
Modul 2: Standarde internaționale de coordonare a securității sociale (I).....	13
Modul 3: Standarde internaționale de coordonare a securității sociale (II).....	23
Modul 4: Instrumente de coordonare a securității sociale în Europa .	33
Acorduri de Securitate Socială	41
Modul 1: Introducere în sistemele de coordonare a securității sociale	41
Modul 2: Domeniile material și personal de aplicare, egalitatea de tratament, exportul prestațiilor	49
Modul 3: Legislația aplicabilă (acoperire)	59
Modul 4: Menținerea drepturilor în curs de achiziție (totalizarea).....	69
Modul 5: Coordonarea schemelor de asistență medicală (prestații în natură)	85
Modul 6: Prevederi administrative.....	95
Modul 7: Procesul de negociere și încheiere a unui acord.....	103
Lista ghidurilor generale și a instrumentelor.....	111

Standarde Internaționale de Coordonare a Securității Sociale

Modul 1: Informații generale

Modul 2: Standarde internaționale de coordonare a securității sociale (I)

Modul 3: Standarde internaționale de coordonare a securității sociale (II)

Modul 4: Instrumente de coordonare a securității sociale în Europa

Cuprins - Modulul 1

1. Definiția securității sociale și restricțiile pentru lucrătorii migranți
2. Securitatea Socială - drept fundamental uman
3. Mandatul OIM în domeniul securității sociale

Definiția securității sociale

Securitatea socială: *Protecția pe care societatea o oferă membrilor săi, printr-o serie de măsuri publice, împotriva problemelor de ordin economic și social, care ar putea fi cauzate de stoparea sau reducerea substanțială a veniturilor ce rezultă din boală, maternitate, accidente de muncă, șomaj, invaliditate, limită de vârstă și deces; asigurarea îngrijirii medicale; precum și acordarea de subvenții pentru familiile cu copii.*

Notă: a se vedea cele 9 ramuri ale securității sociale din Convenția Nr. 102 a OIM.

Restricții ale drepturilor de securitate socială pentru lucrătorii migranți cauzate de lipsa instrumentelor internaționale de coordonare:

Securitatea socială se bazează pe legislația națională.

Limitare prin:

- Principiul teritorialității (acoperire și prestații)
- Cerințe privind reședința (prestații)
- Prestații condiționate de un număr minim de contribuții (lipsa totalității)
- Neplata prestațiilor în străinătate (=lipsa portabilității)
- Lipsa coordonării dintre 2 sau mai multe scheme naționale de securitate socială.

O problemă specială: migranții care lucrează în economia informală.

Securitatea socială ca drept fundamental incorporat în câteva instrumente juridice ale ONU

Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948):

Art. 22: *“Orice persoană, în calitate sa de membru al societății, are dreptul la securitatea socială ...”*

Art. 25 para. 1: *“Orice om are dreptul la ...asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în urma unor împrejurări necondiționate de voința sa”.*

Art. 25 para. 2: *“Mama și copilul au dreptul la ajutor și ocrotire specială.”*

Securitatea socială ca drept fundamental incorporat în câteva instrumente juridice ale ONU

Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale (1966):

Art. 9: *“Statele părți la prezentul pact recunosc dreptul oricărei persoane la securitate socială, inclusiv la asigurare socială ”*

Interpretarea conținutului normativ din **Comentariul General Nr. 19** al Comitetului pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale, adoptat în noiembrie 2007.

Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale

Comitetul pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale menționează în observația No. 19 că:

“Dreptul tuturor la securitate socială impune Statelor părți, elaborarea instrumentelor juridice. Comitetul menționează importanța stabilirii acordurilor bilaterale și multilaterale sau altor instrumente pentru coordonarea sau armonizarea schemelor contributive de securitate socială pentru lucrătorii migranți. Persoanele care lucrează temporar într-o altă țară trebuie să fie acoperite de schemele de securitate socială a țării de origine.”

Mandatul OIM în domeniul securității sociale

Constituția OIM, Preambul (1919):

“...de a îmbunătăți condițiile de muncă, spre exemplu, prin prevenirea șomajului, ...protecția muncitorilor în caz de boală, prejudiciu care rezultă din activitatea de muncă, protecția copiilor, tinerilor și femeilor, prevederi pentru bătrânețe și accidente, protecția ...muncitorilor când aceștia sunt angajați în alte țări decât propria țară.”

Declarația de la Filadelfia (1944):

“... de a promova ...- extinderea măsurilor de securitate socială pentru a asigura un venit de bază tuturor celor care au nevoie de o astfel de protecție și îngrijire comprehensivă medicală;”

Standarde Internaționale de Coordonare a Securității Sociale

Modul 1: Informații generale

**Modul 2: Standarde internaționale de
coordonare a securității sociale (I)**

**Modul 3: Standarde internaționale de
coordonare a securității sociale (II)**

**Modul 4: Instrumente de coordonare a
securității sociale în Europa**

Cuprins - Modulul 2

1. Principiile de coordonare a schemelor de securitate socială
 2. Convențiile OIM de coordonare (I)
 - Convenția Nr. 19 privind Egalitatea de Tratamente (Compensație în Caz de Accident), 1925
 - Convenția Nr. 48 privind Menținerea Drepturilor la Pensie a Lucrătorilor Migranți, 1935 (nu mai e deschisă pentru ratificare)
 - Convenția Nr. 102 privind Securitatea Socială (Standarde Minime), 1952
 - Convenția Nr. 118 privind Egalitatea de Tratamente (Securitate Socială), 1962
-

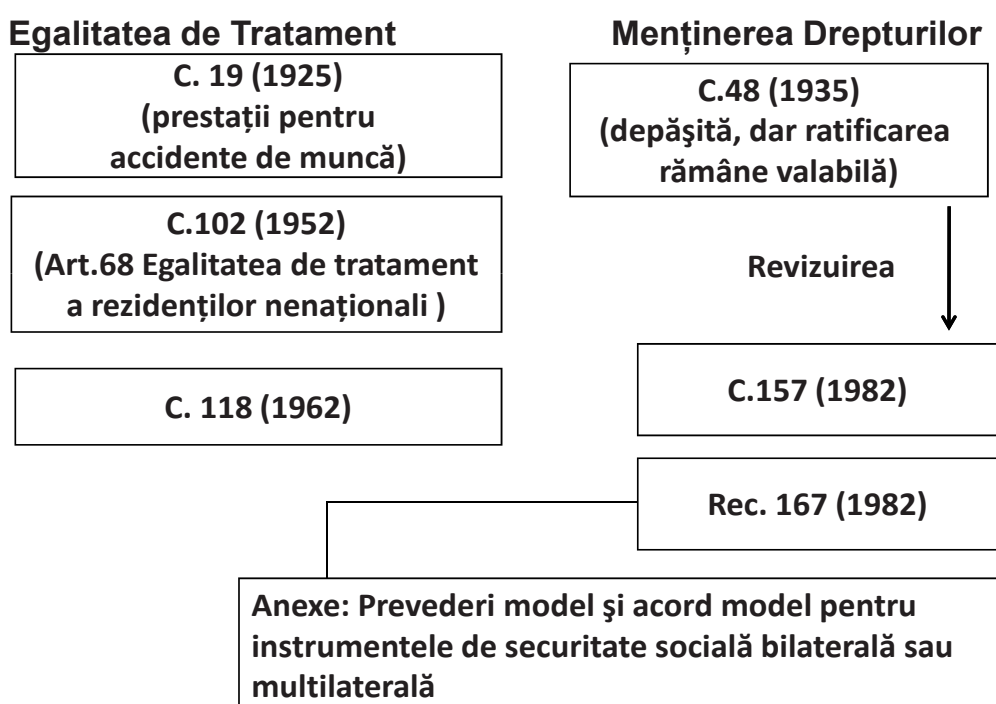
Cinci principii de coordonare a schemelor de securitate socială ale convențiilor OIM

1. **Egalitatea de tratament** între lucrătorii migranți și rezidenții permanenți;
2. **Determinarea legislației aplicabile** pentru a se asigura că doar o singură schemă națională se aplică;
3. **Menținerea drepturilor dobândite și acordarea prestațiilor în străinătate:** Drepturile lucrătorilor migranți trebuie să fie garantate **indiferent de teritoriul** în care acestea a fost dobândite și locul de reședință din orice stat contractant. Acordarea beneficiilor în străinătate asigură **portabilitatea** lor. Prin urmare, nu sunt admise restricții la plata prestațiilor, în oricare din țările în cauză.

Cinci principii de coordonare a schemelor de securitate socială ale convențiilor OIM (continuare)

4. **Menținerea drepturilor în curs de achiziție:** În cazul în care un drept este condiționat de perioada de calificare, se ia în considerare perioadele de calificare ale lucrătorului migrant din fiecare țară
= Totalizarea muncii/perioadelor de contribuție din mai multe țări.
5. **Reciprocitatea:** Egalitatea trebuie să fie garantată doar cetățenilor din țările, care – prin ratificarea Convenției respective - au aceleași obligații legale în privința lucrătorilor migranți. Scara de reciprocitate variază de la convenție la convenție.
- Notă: Coordonarea** este limitată la eliminarea restricțiilor privind drepturile lucrătorilor migranți, cu respectarea independenței schemelor naționale. **Nu** se cere **armonizarea** diferitor scheme.

Instrumentele juridice OIM de coordonare a securității sociale

Convenția Nr. 19 privind Egalitatea de Tratament (compensație în caz de accident), 1925

- Stipulează **egalitatea de tratament** a resortisanților oricărui alt stat care a ratificat Conv. cu cetățenii proprii în cazul **accidentelor de muncă** care au avut loc pe teritoriul respectiv.
- Prin urmare, **nici o condiție de reședință** nu este permisă.
- Nu există obligația de a plăti **prestații în străinătate**. Dar, dacă prestațiile pentru proprii resortisanți sunt plătite în străinătate, de asemenea, prestațiile pentru cetățenii altor state, care au ratificat convenția trebuie să fi plătite în străinătate.
- Convenția este **direct aplicabilă**, adică, nu sunt necesare alte acorduri între statele ratificante. **Cu toate acestea**, modalitățile de plată a prestațiilor în străinătate, de multe ori, necesită acorduri bilaterale.
- Ratificarea generează obligația de a stabili un sistem de compensare a muncitorilor în termen de 3 ani de la data ratificării.
- Obligația statului care ratifică Conv. de a acorda asistență reciprocă pentru a facilita aplicarea acesteia.

Convenția Nr. 48 privind Menținerea Drepturilor la Pensie a Lucrătorilor Migranți, 1935 (nu mai e deschisă spre ratificare)

- **Depășită**, deoarece a fost revizuită prin Conv. Nr. 157, ratificarea existentă este valabilă;
- Aplicare limitată la domeniile de invaliditate, bătrânețe și pensie de urmaș.
- Se referă la menținerea drepturilor în curs de dobândire și menținerea drepturilor dobândite.

Convenția OIM, Nr. 102 privind Securitatea Socială (Standarde Minime), 1952

Nouă ramuri clasice ale securității sociale din Conv. constituie baza Conv. adoptate mai târziu:

1. Îngrijire medicală,
2. Prestație de boală,
3. Ajutor de șomaj,
4. Pensie de bătrânețe,
5. Prestații pentru accidente de muncă,
6. Prestații familiale,
7. Prestații de maternitate,
8. Prestații de invaliditate,
9. Pensie de urmaș.

Ratificarea necesită acceptarea a trei domenii (inclusiv 1 prestație pe termen lung sau ajutorul de șomaj).

Convenția OIM Nr. 102 și egalitatea de tratament

Art. 68: prevede egalitatea de tratament a **rezidenților de altă naționalitate** cu **rezidenții naționali** a statului care a ratificat conv.

Excepții sunt permise referitor la tratamentul apatrizilor și resortisanților născuți înafara teritoriului statului membru.

Acestea se referă la următoarele cazuri:

- Prestațiile sunt plătite din **fondurile publice**,
- Prestații aferente **schemelor tranziționale**.

Conform **schemelor de securitate socială contributive** care acoperă muncitorii, egalitatea de tratament poate fi subordonată unui acord bilateral sau multilateral care prevede **reciprocitatea**.

Convenția Nr. 118 privind Egalitatea de Tratament (Securitatea Socială), 1962–(I)

- Ratificarea solicită **existența unei legislații** în ramura SS selectată pentru ratificare. Alegerea ramurii SS este legată de cele 9 ramuri conform Conv. Nr. 102.
- Totuși, nu este **necesar** de a extinde ratificarea la **toate schemele de SS existente**. Statul care ratifică trebuie să specifice ramurile asupra cărora acesta acceptă obligațiile Conv.
- Ratificarea nu **cere** o schemă de **asigurare** socială care să prevadă **prestații periodice**; poate fi un **sistem gestionat de stat**, un **fond** sau o schemă bazată pe **responsabilitatea directă a angajatorului**.
- Spre deosebire de Conv. Nr. 102, Conv. Nr. 118 **nu** specifică un **nivel minim** de prestații.

Convenția Nr. 118 privind Egalitatea de Tratament (Securitatea Socială), 1962–(II)

- Principiul **egalității de tratament** dintre proprii cetățeni și **resortisanții altui stat** pentru care **Conv. este în vigoare** este **direct aplicabil**. Principiul se extinde la refugiați și apatrizi.
- Principiul **reciprocității globale** este aplicabil = **Egalitatea de tratament** trebuie să fie garantată persoanelor din țara contractantă, chiar dacă statul contractant nu are o lege cu privire la acest gen de prestații. Egalitatea cuprinde ambele: acoperirea și prestațiile.
- În cazul pensiilor de urmaș, egalitatea de tratament trebuie să fie garantată **urmașilor** persoanei din statul contractant, **indiferent de naționalitatea acestora**.
- **Retorsiunea** este permisă față de cetățenii statului contractant care are o astfel de legislație dar nu garantează egalitatea de tratament.

Convenția Nr. 118 privind Egalitatea de Tratamente (Securitatea Socială), 1962–(III)

- Egalitatea de tratament în ceea ce privește acordarea de prestații se acordă fără **nici o condiție de reședință**, atunci când persoana locuiește în străinătate (Art. 4 par. 1).

Concluzie: În cazul în care prestațiile SS sunt acordate resortisanților statului în cauză în momentul în care aceștia au reședința în străinătate, prestațiile trebuie să fie furnizate, de asemenea, resortisanților oricărui alt stat legat prin ratificare.

- În cazuri rare, excepții sunt admise cu condiția că cerințele de ședere cu o limită mai mare sunt admise:
 - a) prestațiile nu sunt plătite de persoana protejată sau de către angajator;
 - b) prestațiile sunt cele din schemele de tranziție;
 - c) doar prestațiile bănești menționate la Art. 4.

Convenția Nr. 118 privind Egalitatea de Tratamente (Securitatea Socială), 1962–(IV)

Mentținerea drepturilor dobândite, pentru beneficiarii care au reședința în străinătate (Art. 5, direct aplicabil):

Fiecare stat care a acceptat obligațiile în ceea ce privește una sau mai multe ramuri a următoarelor prestații pe termen lung:

- pensii de invaliditate,
- pensii pentru bătrânețe,
- pensii de urmaș,
- indemnizații pentru accidente de muncă

trebuie să garanteze furnizarea acestor prestații persoanelor care au reședința în străinătate. Obligația se menține și în cazul în care persoana are reședința într-o țară, care nu a ratificat Conv. Această obligație este valabilă atât pentru propriii cetățeni cât și pentru cetățenii altor state care au ratificat Conv. și care au acceptat obligațiile acesteia privind ramurile respective. Obligația se păstrează și în cazul în care persoana are reședința într-o țară, care nu a ratificat Conv.

Convenția Nr. 118 privind Egalitatea de Tratament (Securitatea Socială), 1962–(V)

Următoarele restricții nu sunt în conformitate cu principiul de menținere a drepturilor:

- Suspendarea totală sau parțială a plăților în cazul în care beneficiarul are reședința în străinătate;
- Conversia pensiei în capital ;
- Cu condiția ca un acord bilateral să fi fost încheiat;
- Necesitatea autorizației prealabile;
- Schimbul regulamentelor de control;
- Numirea unui reprezentat în țară, care să asigure furnizarea acestei prestații.

Convenția Nr. 118 privind Egalitatea de Tratament (Securitatea Socială), 1962–(VI)

Reglementarea specială din **art. 6** cu privire la **alocațiile familiale**:
Fiecare stat care a acceptat obligațiile în ceea ce privește prestațiile familiale trebuie să garanteze acordarea **alocațiilor familiale atât cetățenilor proprii, cât și resortisanților din alte state** care au acceptat, de asemenea, obligații în ceea ce privește prestațiile familiale, având în vedere copiii care au reședința pe teritoriul oricărui stat membru. Condițiile și limitele plăților trebuie să fie stabilite, de comun acord, de către statele respective (= **obligație indirectă**).

NOTĂ:

1. Termenul prestații familiale este mai larg decât “alocații familiale”.
2. Alocația familială = plata periodică, drept compensare pentru cheltuielile de întreținere a copiilor(exclusivă alocațiilor speciale) .
3. Art. 6 cuprinde atât prestațiile contributive cât și cele noncontributive.

Convenția Nr. 118 privind Egalitatea de Tratatament (Securitatea Socială), 1962–(VII)

Menținerea drepturilor dobândite și a drepturilor în curs de achiziție = portabilitatea drepturilor (art. 7, indirect aplicabil):

Statele care ratifică Conv. trebuie să se străduiască să **încheie acorduri bilaterale/multilaterale** de securitate socială, în scopul de a asigura menținerea drepturilor în aceste ramuri de securitate socială pentru care au fost acceptate anumite obligații. Aceste acorduri se referă la totalizarea perioadelor de asigurare, angajare sau de reședință și a perioadelor asimilate, în scop de achiziție, menținere sau de recuperare a drepturilor și pentru calculul prestațiilor. Acestea trebuie să conțină reguli cu privire la repartizarea costurilor prestațiilor pe termen lung între statele în cauză (= invaliditate, bătrânețe și urmaș).

Statele care ratifică Conv. trebuie să acorde reciproc **asistență administrativă gratuită** (Art. 11).

RATIFICAREA CONVENȚIEI OIM 118 DUPĂ RAMURĂ

(la data de 1 iulie 2010)

ȚARA	Data ratificării C.188	Data denunțării	RAMURA									Data ratificării C.157
			Ingrrijire medicală	Prestații de boală	Prestații de maternitate	Prestații de invaliditate	Prestații de bătrânețe	Prestații de urmaș	Prestații pentru accidente de muncă	Ajutor de șomaj	Prestații familiale	
Bangladesh	22/06/1972				√					√		
Barbados	14/10/1974			√	√			√	√	√		
Statul Plurinațional al Boliviei	31/01/1977		√	√	√						√	
Brazilia	24/03/1969		√	√	√	√	√	√	√	√		
Capul Verde	08/07/1987		√	√	√	√	√	√	√	√		√
Republica Africa Centrală	08/10/1964				√		√			√		√
Republica Democrată Congo	01/11/1967					√	√			√		
Denmarka	17/06/1969		√	√						√	√	
Ecuador	09/03/1970		√	√	√	√		√	√			
Egypt	12/01/1993		√	√	√	√	√	√	√	√		
Finlanda	15/08/1969		√	√						√		
Franța	13/05/1974		√	√	√	√		√	√		√	
Germania	19/03/1971		√	√	√				√	√		
Guatemala	04/11/1963				√							
Guinea	11/08/1967		√	√	√		√	√	√		√	
India	19/08/1964		√	√	√							
Irak	28/04/1978		√	√	√	√	√	√	√			
Irlanda	26/11/1964		√	√					√	√	√	
Israel	09/06/1965				√		√	√	√		√	
Italia	05/05/1967		√	√	√	√	√	√	√	√	√	
Iordania	07/03/1963				√	√		√	√			
Kenya	09/02/1971					√	√	√				
Kyrgyzstan												10/09/2008
Marea Jamahiriye Arabă Libiană	19/06/1975		√	√	√	√	√	√	√	√	√	
Madagascar	22/06/1964			√	√	√				√		
Mauritania	15/07/1968					√	√	√	√		√	
Mexic	06/01/1978		√	√	√	√	√	√	√			
Olanda	03/07/1964	20/12/2004	(√)	(√)	(√)	(√)	(√)	(√)	(√)	(√)	(√)	
Norvegia	28/08/1963							√			√	
Pakistan	27/03/1969				√					√		
Filipine	26/04/1994		√	√	√	√	√	√	√			26/04/1994
Rwanda	21/09/1989					√	√	√	√			
Spania												11/09/1985
Suriname	15/06/1976								√			
Suedia	25/04/1963		√	√	√				√	√		18/04/1984
Republica Siria	18/11/1963					√	√	√	√			
Tunisia	20/09/1965		√	√	√	√	√	√	√		√	
Turcia	25/06/1974		√	√	√	√	√	√	√			
Uruguay	22/02/1983		√	√	√				√	√	√	
Republica Venezuela	05/11/1982		√	√	√	√	√	√	√			
Numărul de ratificari	37	-	22	24	27	20	20	22	32	8	13	4

Susa: ILOLEX (<http://www.ilo.org/ilolex/>)

C.118: Convenția privind Egalitatea de Tratat (Securitatea Socială), 1962

C.157: Convenția privind Menținerea Drepturilor (Securitate Socială), 1982

Standarde Internaționale de Coordonare a Securității Sociale

Modul 1: Informații generale

**Modul 2: Standarde internaționale de
coordonare a securității sociale (I)**

**Modul 3: Standarde internaționale de
coordonare a securității sociale (II)**

**Modul 4: Instrumente de coordonare a
securității sociale în Europa**

Cuprins - Modulul 3

1. Convențiile OIM de coordonare (II)
 - Convenția Nr. 157 privind Menținerea Drepturilor de Securitate Socială, 1982
 - Recomandarea Nr. 167 privind Menținerea Drepturilor de Securitate Socială, 1983
2. Ratificarea în practică

Convenția Nr. 157 privind Menținerea Drepturilor de Securitate Socială, 1982 – (I)

- **Conv. Nr. 157** complimentează **Conv. Nr. 118** privind **menținerea drepturilor** și se referă la **legislația aplicabilă**.
- **Conv. 157** este o **revizuire a Conv. Nr. 48** și **extinde** domeniul de aplicare la **toate cele nouă ramuri ale securității sociale**, enumerate în Conv. 102 și 118.
- Ratificarea trebuie să acopere **toate ramurile de securitate socială în vigoare** în statele ratificante și **nu permite acceptarea ramură cu ramură**.
- Următoarele principii sunt **direct aplicabile**:
 1. **Menținerea drepturilor dobândite** privind următoarele prestații pe termen lung: prestații de invaliditate, bătrânețe, pensie de urmaș, prestații pentru accidente de muncă și ajutoarele de deces (art. 9 alin 1 și 4). Aceste prestații trebuie furnizate pentru proprii resortisanți, resortisanților altor state care ratifică conv., refugiaților și apatrizilor, indiferent de domiciliul lor în străinătate și indiferent de existența unor astfel de prestații în celălalt stat. (**reciprocitate globală**).

Convenția Nr. 157 privind Menținerea Drepturilor de Securitate Socială, 1982 – (II)

2. **Revizuirea prestațiilor** plătite în străinătate (Art. 11).
3. **Asistență administrativă** gratuită între autorități și instituții (Art. 12 alin. 1 și 2).
4. **Reclamațiile** și documentele nu pot fi respinse din motivul că sunt scrise într-o **limbă străină** (Art. 12 alin. 3).
5. Angajamentul de a promova **dezvoltarea serviciilor sociale** pentru a susține lucrătorii migranți (Art. 14).
6. Angajamentul de a coordona diferite **acorduri bilaterale/multilaterale**.

Convenția Nr. 157 privind Menținerea Drepturilor de Securitate Socială, 1982 – (III)

- **Aplicarea indirectă:**

Pentru a aplica părțile II-VI din Conv. țările în cauză fiind obligate prin Conv. Nr. 157 trebuie să încheie acorduri bilaterale sau multilaterale cu alte state care au ratificat Conv.

- **Determinarea legislației aplicabile** (partea II, art. 5): necesită încheierea unui acord între țările în cauză; obiectivul este de a evita conflictele din legile și consecințele lor nedorite (acoperirea în temeiul multor legislații de securitate socială sau lipa acoperirii).

Exemple: Angajații sunt acoperiți în țara unde își au locul de muncă;

Liberii profesioniști sunt acoperiți, acolo unde sunt implicați în activitate de muncă; Lucrători maritimi sunt acoperiți în statul sub al cui pavilion navighează;

persoanele neangajate sunt acoperite de statul de reședință.

Notă: Statele pot stipula excepții de la aceste reguli prin acord.

Convenția Nr. 157 privind Menținerea Drepturilor de Securitate Socială, 1982 – (IV)

Menținerea drepturilor în curs de achiziție (partea III, art. 6 - 8)

Fiecare stat care ratifică Conv. trebuie să garanteze menținerea drepturilor în curs de achiziție. Aceasta este o obligație indirectă, deoarece acest principiu, trebuie să fie inclus într-un acord bi/sau multilateral. Din motive de flexibilitate, prevederile aplicabile în mod indirect pot fi implementate doar progresiv. Acordurile bi/sau multilaterale trebuie să acopere cel puțin angajații și anumite prestații, inclusiv pensiile de invaliditate, bătrânețe, urmaș, prestațiile pentru accidente de muncă și ajutoarele de deces.

Exemple de menținere (= principiul comasării): adunarea perioadelor de asigurare, angajare, activitate profesională sau reședință.

Recomandarea Nr. 167 privind Menținerea Drepturilor de Securitate Socială, 1983 (I)

A) Elemente selectate din partea principală a Recomandării:

- Statele obligate prin orice instrument bilateral sau multilateral de securitate socială trebuie să facă eforturi, **de comun acord, de a extinde beneficiile** cu referire la **legislația aplicabilă și menținerea drepturilor** la următoarele grupuri de persoane:
 1. resortisanții altor state ratificante,
 2. refugiații care locuiesc pe teritoriul oricărui stat, și
 3. apatrizii care locuiesc pe teritoriul oricărui stat (§ 2 din Rec.).
- Statele interesate de fenomenul migrației ar trebui să încheie între ele acorduri administrative sau financiare de a elimina obstacolele în ceea ce privește următoarele prestații: de invaliditate, bătrânețe, pensii de urmaș, prestații pentru accidente de muncă și ajutoarele de deces (§ 3 din Rec.).

Recomandarea Nr. 167 privind Menținerea Drepturilor de Securitate Socială, 1983 (II)

- Statele obligate printr-un acord bilateral sau multilateral care **nu au** în vigoare scheme pentru **indemnizații de șomaj** sau **prestații familiale**, trebuie să încheie acorduri pentru a compensa echitabil pierderea drepturilor, ca urmare a schimbărilor de reședință de la o țară la alta (§ 4 din Rec.).
- Punerea în aplicare a Conv. Nr 118, 157 sau a oricărui alt acord internațional, **prestațiile în numerar** trebuie să fie plătite beneficiarilor care au **direct sau indirect** reședința în străinătate, printr-o instituție care acționează ca intermediar (§ 5 din Rec.).
- Statele membre trebuie să **încheie acorduri bilaterale sau multilaterale de securitate socială** care să acopere toate cele **nouă ramuri ale securității sociale** și să dezvolte coordonarea acestor acorduri (§ 6 din Rec.).

Recomandarea Nr. 167 privind Menținerea Drepturilor de Securitate Socială, 1983 (III)

- B) **Anexa I la Rec.: Prevederi model pentru încheierea instrumentelor bilaterale sau multilaterale de securitate socială**
- I. Definiții
 - II. Legislația aplicabilă, e.g. durata angajării în străinătate; persoanele angajate în transportul internațional; activitățile liberilor profesioniști în câteva state.
 - III. Menținerea drepturilor în curs de achiziție, e.g. metoda de repartizare (deseori utilizată); metoda de integrare (rareori utilizată). Condiții specifice pentru fiecare intervenție.
 - IV. Menținerea drepturilor dobândite și acordarea prestațiilor în străinătate, soluții specifice cu alternative diferite pentru fiecare intervenție. Aceste alternative se referă, printre altele, prestațiilor non-contributive de invaliditate, bătrânețe și de urmaș și prestațiilor familiale.
 - V. Reglementarea pluralității nejustificate cu alte beneficii sau alte venituri, adică pentru a evita acordarea a mai multor prestații de aceeași natură și pentru a evita reducerea, suspendarea sau suprimarea.
 - VI. Dispoziții (administrative) diverse.

Recomandarea Nr. 167 privind Menținerea Drepturilor de Securitate Socială, 1983 (IV)

C) Anexa II din Rec.: Acord model pentru coordonarea instrumentelor bilaterale sau multilaterale de securitate socială

Exemplu: Un muncitor este resortisant al țării A. După ce a lucrat timp de 1 an în țara A a continuat activitatea sa în țara B timp de 2 ani. În a treia țară C, lucrătorul a activat timp de 3 ani. Apoi, el devine invalid și trebuie să înceteze complet activitatea de muncă. Există 2 acorduri bilaterale:

- Acord între țările A și B.
- Acord între țările A și C.

Conform unui acord privind coordonarea ambelor instrumente bilaterale, perioadele de contribuție sunt totalizate, ținându-se cont de calculul pensiei de invaliditate și de bătrânețe.

Ratificarea Convențiilor OIM privind coordonarea schemelor de securitate socială (începând cu iulie 2010)

Nr. de ratificări	Conv. Nr. 19	Conv. Nr. 102	Conv. Nr. 118	Conv. Nr. 157
În Europa	33	31	10	2
În alte regiuni	88	15	27	2
Nr. total	121	46	37	4

Ratificarea în practică - Pregătirea ratificării

Guvernul trebuie să **asigure necesarul de capacități personale și administrative** pentru procesul de ratificare și pentru punerea în aplicare a Convenției după ratificare.

- Este util de a crea un **grup de lucru interministerial**. Fiecare minister trebuie să implice **institutiile subordonate**, în măsura posibilităților.
- În cazul federațiilor statul național trebuie să implice statele federale.
- Implicarea **sindicatelor naționale** și a **organizațiilor patronale** este esențială.
- Legislația națională și practicile administrative trebuie să fie analizate pentru a vedea dacă acestea sunt în conformitate cu obligațiile legate de ratificare. În acest context, este util să se examineze "travaux préparatoires" și concluziile Comisiei de Experti.

Ratificarea în practică - Pregătirea ratificării

- În cazul în care un guvern este pregătit să ratifice o convenție, este util să se pregătească un **"raport - zero "** care să fie prezentat OIM. Biroul va examina ulterior, dacă statul membru este în conformitate cu obligațiile prevăzute de convenție.
- Ratificările **nu pot fi însoțite de rezerve**. Pe de altă parte, unele convenții prevăd anumite **excluderi, excepții sau opțiuni**. În astfel de cazuri, Guvernul trebuie să combine actul de ratificare cu o declarație care exprimă aceste specificații.
- După ratificare, Guvernul trebuie să prezinte periodic rapoarte cu privire la aplicarea Convenției ratificate, în scopul de a dovedi că obligațiile care decurg din ratificare sunt îndeplinite.
- În acest sens, înainte de ratificare este util ca Guvernul să examineze disponibilitatea informațiilor solicitate.

Ratificarea în practică –Sistemul de Raportare

Rapoarte detaliate sunt solicitate

- a) Primul raport în primul an după intrarea în vigoare a Convenției.
- b) În cazul în care au fost înregistrate schimbări semnificative la aplicarea Convenției ratificate.
- c) În cazul în care Comisia de Experți sau Comitetul Conferinței a solicitat aceasta.

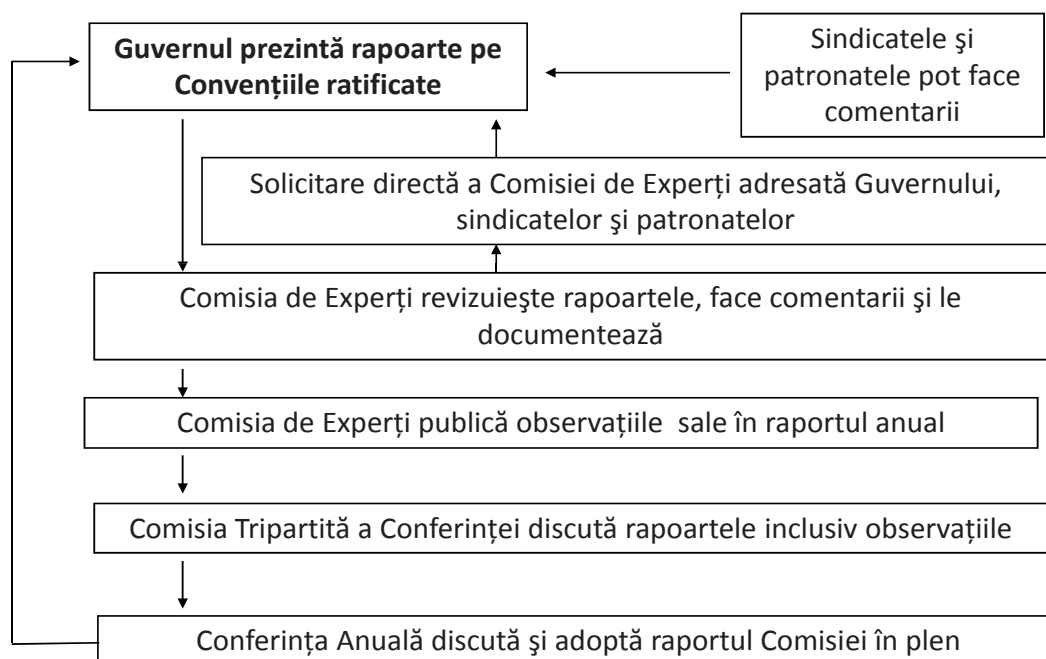
Rapoartele ulterioare sunt simplificate. Prezentate la fiecare cinci ani.

Ratificarea în practică –Sistemul de Raportare

Conținutul rapoartelor simplificate:

- a) Răspunsuri la **comentariile organelor de supraveghere.**
- b) Schimbări **în legislație, regulamente, etc.** (doar schimbări minore; pentru schimbări majore urmează a fi prezentat un raport detaliat).
- c) Implementarea Convenției: **date statistice sau alte informații** vor fi prezentate conform **formularului de raport.**
- d) Indicarea **organizațiilor sindicale și patronale** cărora le-au fost expediate rapoartele.
- e) **Observațiile** organizațiilor sindicale și patronale.

Ratificarea în practică – Procesul obișnuit de supraveghere

Standarde Internaționale de Coordonare a Securității Sociale

Modul 1: Informații generale

**Modul 2: Standarde internaționale de
coordonare a securității sociale (I)**

**Modul 3: Standarde internaționale de
coordonare a securității sociale (II)**

**Modul 4: Instrumente de coordonare a
securității sociale în Europa**

Cuprins - Modulul 4

1. Coordonarea schemelor naționale de securitate socială în Uniunea Europeană
2. Consiliul Europei:
 - Acorduri Multilaterale pentru coordonarea schemelor de securitate socială
 - Prevederi model pentru acordurile bilaterale de securitate socială și raportul explicativ
3. Surse adiționale de informare

Coordonarea schemelor naționale de securitate socială în Uniunea Europeană

- În vigoare până la 30.04.2010:
 - **Regulamentul Consiliului (CEE) Nr. 1408/71 din 14 iunie 1971 și**
 - **Regulamentul Consiliului (CEE) Nr. 574/72 din 21 martie 1972**

Coordonarea nu are nevoie de armonizare. Prima coordonare în Comunitatea Economică Europeană datează din 1958 (Regulamentul nr. 3/1958). Acesta a fost înlocuit cu Regulamentul 1408/71. Prin mai multe amendamente domeniul personal și material de aplicare au fost extinse (de exemplu, extinderea la liberii profesioniști, funcționari publici și studenți; îmbunătățiri pentru familie).
- În vigoare de la 1.05.2010:
 - **Regulamentul (CE) Nr. 883/2004 a Parlamentului și a Consiliului European din 29 aprilie 2004.**
 - **Regulamentul (CE) Nr. 987/2009 a Parlamentului și a Consiliului European din 16 septembrie 2009**

Primul regulament conține principiile de coordonare, iar regulamentul II stabilește procedura de punere în aplicare.

Coordonarea schemelor naționale de securitate socială în Uniunea Europeană

Ce se va schimba în mai 2010?

1. Lărgirea drepturilor asigurate prin extinderea domeniului de aplicare personal și material;
2. Extinderea domeniului de aplicare la toți resortisanții statelor membre care cad sub incidența legislației de securitate socială a unui stat membru și nu acoperă doar populația activă;
3. Extinderea ramurilor de securitate socială care fac subiectul coordonării (în special alocațiile de pre-pensionare);
4. Perioadă mai lungă de menținere a dreptului la ajutor de șomaj pentru persoanele care se deplasează într-un alt stat membru în căutarea unui loc de muncă (până la 6 luni); Consolidarea principiului egalității de tratament, în special pentru lucrătorii de frontieră;
5. Aplicarea dreptului de a exporta prestațiile de securitate socială;
6. Noul principiu de bună administrare.

Coordonarea schemelor naționale de securitate socială în Uniunea Europeană

Excepții: În special în următoarele cazuri regulamentul Nr. 1408/71 va rămâne în vigoare:

1. Aplicarea Regulamentului Consiliului Nr. 859/2003 din 14 mai 2003 privind resortisanții țărilor terțe care nu fac deja obiectul dispozițiilor respective exclusiv pe motive de cetățenie;
2. Punerea în aplicare a Acordului privind Spațiul Economic European, Acordul între CE și Confederația Elvețiană privind libera circulație a persoanelor și alte acorduri care conțin referire la Regulamentul (CEE) Nr. 1408/71;
3. Directiva Consiliului 98/49/CE privind protecția drepturilor suplimentare la pensie a angajaților și a liberilor profesioniști care se deplasează în interiorul Comunității.

Consiliul Europei: Acorduri Multilaterale de Coordonare a Schemelor de Securitate Socială

1. **Acordul Interimar European cu privire la Schemele de Securitatea Socială privind bătrânețea, invaliditatea și urmași din 11 decembrie 1953** (Tratatul European Seria-ETS-Nr. 12; în vigoare de la 1.07.1954; 21 ratificări);
 - Acesta se aplică **prestațiilor pe termen lung**.
 - Asigură un tratament egal pentru toți resortisanții altor părți contractante.
 - Acesta prevede, de asemenea, că orice acord bilateral sau multilateral încheiat între părțile contractante, două sau mai multe, ar trebui să fie extins la cetățenii părților contractante.
 - Ajutoarele de deces și prestațiile pentru accidente de muncă nu sunt incluse. Prestațiile non-contributive sunt incluse, cu toate că asistență publică este exclusă.
 - **Protocolul la Acordul Interimar European** (aceeași data) extinde domeniul de aplicare la refugiați.

Consiliul Europei: Acorduri Multilaterale de Coordonare a Schemelor de Securitate Socială

2. **Acordul Interimar European cu privire la Schemele de Securitatea Socială, altele decât cele referitoare la bătrânețe, invaliditate și urmași din 11 decembrie 1953** (ETS Nr. 13; în vigoare din 1/07/1954; 21 ratificări);
 - Acesta se aplică prestațiilor **pe termen scurt**: boală, maternitate, ajutoare de deces, inclusiv a prestațiilor medicale (dacă nu este necesară testarea). Prestații pentru accidente de muncă (inclusiv pe termen scurt și lung pentru incapacitate de muncă), ajutoare de șomaj și alocațiile familiale.
 - În esență, **același conținut ca în Acordul Nr. 1** (adică, egalitatea de tratament; prestațiile non-contributive incluse, dar asistența publică exclusă).
 - Protocolul la acest Acord Interimar European (aceeași data) extinde domeniul de aplicare la refugiați.

Consiliul Europei: Acorduri Multilaterale de Coordonare a Schemelor de Securitate Socială

3. **Convenția Europeană privind Securitatea Socială din 14 decembrie 1972** (Tratatul European Seria Nr. 78, în vigoare de la 1.03.1977; 8 ratificări); semnat de Republica Moldova în anul 2002, dar încă nu a fost ratificat.
- Aceasta Convenție comprehensivă se referă, de asemenea, la schemele naționale de coordonare a securității sociale și merge dincolo de acordurile interimare: Aceasta acoperă **toate cele nouă ramuri de securitate socială**, consacrate în Convenția OIM Nr. 102 și **toate principiile de coordonare** a schemelor naționale de securitate socială sunt luate în considerare. La elaborarea prezentei convenții au fost luate în considerare reglementările Comunității Economice Europene No.3/57.

Consiliul Europei: Acorduri Multilaterale de Coordonare a Schemelor de Securitate Socială

- În ceea ce privește **domeniul de aplicare personal** Convenția merge mai departe decât precedentul Regulament CEE No.3/57 (care acoperă resortisanții muncitori, liberii profesioniști și altele persoane care fac obiectul legislației unuia sau mai multor state contractante).
- Sunt incluse **prestațiile bazate pe necesități și lipsa de resurse suficiente**, în timp ce schemele de **asistență socială** și de **asistență medicală** sunt **excluse**.
- Convenția conține atât **obligatii direct aplicabile**, cât și **obligatii aplicabile indirect**. Reglementările aplicabile indirect pot fi folosite ca modele pentru acordurile bilaterale.

Consiliul Europei: Acorduri Multilaterale de Coordonare a Schemelor de Securitate Socială

- 4. Acord Adițional pentru Aplicarea Convenției Europene de Securitate Socială din 14 decembrie 1972** (ETS No.78A, în vigoare din 1/3/1977; 8 ratificări); semnat de Moldova în 2002.
- Convenția și Acordul Adițional sunt o unitate inseparabilă. De aceea Convenția și Acordul Adițional trebuie să fie ratificate odată (a se vedea Art. 80 par. 3 al Conv.)
 - Subiectul acestui Acord este implementarea practică a lui, ex. Procedura de stabilire a unei **cooperări strânse permanente** dintre autoritățile competente și instituțiile competente (birouri de legătură) ale Statelor Contractante pentru a inter-comunica direct.

Consiliul Europei: Acorduri Multilaterale de Coordonare a Schemelor de Securitate Socială

Acord Adițional pentru Aplicarea Convenției Europene de Securitate Socială din 14 decembrie 1972 (continuare)

- Pregătirea modelelor de certificate, declarații, altor **formulare și documente** de către Comisia de Experți a Consiliului Europei. **Standardizarea** garanțiilor pentru toate statele contractante în materie de tratament egal pentru lucrătorii migranți din țările de origine și simplificarea procedurilor administrative.
- El conține reglementări privind spre exemplu:
 - alegerea instituției competente pentru depunerea solicitării de beneficiu,
 - proceduri necesare de a fi respectate în procesul de aplicare pentru prestații,
 - determinarea și plata prestațiilor care să fie conforme Convenției, supraveghere administrativă și medicală.

Aceste regulamente sunt diferențiate conform necesităților specifice ale diverselor contingente.

Consiliul Europei: Prevederi Model pentru Acordurile Bilaterale de Securitate Socială și Raportul Explicativ

Prevederile Model pentru un Acord Bilateral de Securitate Socială și Raportul Explicativ au fost elaborate și aprobate de către Comitetul de Miniștri în 1998. Ele asigură flexibilitate prin câteva **soluii alternative** și au la bază **toate principiile fundamentale de coordonare**.

Continut:

- Partea 1: Prevederi generale:** definiții, domeniul material și personal, egalitatea de tratament, transferul de beneficii, neadmiterea suprapunerii prestațiilor.
- Partea 2: Determinarea Legislației Aplicabile.**
- Partea 3: Prevederi speciale privind varietatea Categoriilor de prestații.**
- Partea 4: Prevederi diverse:** utilizarea limbii oficiale, scutirea de taxe, acceptarea deciziilor judecătorești în statele contractante, valuta de efectuare a plăților, soluționarea litigiilor.
- Partea 5: Prevederi Tranzitorii și Finale.**

Consiliul Europei: Acord Multilateral de Coordonare a Schemelor Naționale de Asistență Socială și Medicală

Convenția Europeană de Asistență Socială și Medicală din 11.12.1953 (ETS No. 14, în vigoare din 1/7/1954, 18 ratificări).

- Subiectul abordat este **asistența socială și medicală**. Este **complementar** coordonării schemelor de securitate socială, deoarece asistența publică este exclusă din aplicarea Convențiilor de coordonare a schemelor de securitate socială.
- **Asistentă** = mijloace de subzistență și îngrijire, necesare persoanelor fără resurse suficiente de trai. Asistența trebuie oferită pe durata necesității. Asistența **nu** acoperă **pensiile non-contributive**.
- Principiul **egalității de tratament** dintre proprii cetățeni și cei ai altor State contractante în vederea **delegării dreptului de asistență socială**. Solicitățile de recuperare a costurilor de asistență de către statul de origine sunt excluse.

Consiliul Europei: Acord Multilateral de Coordonare a Schemelor Naționale de Asistență Socială și Medicală (continuare)

- Principiul conform căruia **necesitatea de asistență nu este** un motiv justificator pentru **repatriere**. Acesta este aplicabil cetățenilor cu **reședință legală** a celeilalte Părți Contractante, în cazul în care **durata de reședință legală** este de cel puțin 5 ani pentru persoanele care au intrat până la atingerea vârstei de 55 ani (sau 10 ani de reședință dacă persoana a intrat după atingerea vârstei de 5 ani).
- Perioadele de beneficiere de asistență din fondul public sunt excluse din calcularea perioadei de reședință.
- Statele contractante se obligă să accepte orice cetățean propriu care se repatriază, iar alte state contractante nu trebuie să împiedice tranzitul persoanelor repatriate pe teritoriul lor.
- Autoritățile administrative, consulare și diplomatice ale statelor contractante trebuie să **coopereze în implementarea Convenției**.
- **Protocolul** extinde domeniul aplicării asupra **refugiaților**.

Surse adiționale de informare

<http://www.ilo.org> = STANDARDE (partea stângă)

<http://www.coe.int/> = Serviciul tratate (partea stângă)

<http://eur-lex.europa.eu/index.htm> = Acces la Legea Uniunii Europene

OIM, Departamentul Standarde Internaționale de Muncă, *Ghid de proceduri privind Convențiile de Muncă și Recomandările, revizuit, Geneva, 2006,*.

OIM, Departamentul Securitate Socială, *Securitatea Socială pentru Lucrătorii Migranți, Proiect Interdepartamental privind Lucrătorii Migranți 1994-95, Geneva, 1996,*.

OIM, *Regulile Jocului*, O introducere succintă în materie de Standarde Internaționale ale Muncii, Geneva, 2005.

OIM, *Introducere în materie de Securitate Socială*, ediția 3, Geneva, 1984.

Consiliul Europei, *Colecție de Tratatate – Migrația, Sumare și Texte de Tratatate*, Strasburg, 2002.

Consiliul Europei, *Coordonarea Securității Sociale în Consiliul Europei : Scurt ghid de Jason Nickles și Helmut Siedl, Strasburg, 2004.*

Acorduri de Securitate Socială

Modul 1: Introducere în sistemele de coordonare a securității sociale

Modul 2: Domeniile material și personal de aplicare, egalitatea de tratament, exportul prestațiilor

Modul 3: Legislația aplicabilă (acoperire)

Modul 4: Menținerea drepturilor în curs de achiziție (totalizarea)

Modul 5: Coordonarea schemelor de asistență medicală (prestații în natură)

Modul 6: Prevederi administrative

Modul 7: Procesul de negociere și încheiere a unui acord

Cuprins - Modulul 1

- Obiectivele coordonării
 - Coordonarea/armonizarea
 - Mecanismele de coordonare:
 - Convențiile OIM
 - Acordurile multilaterale de securitate socială
 - Acordurile bilaterale de securitate socială
 - Reciprocitatea
-

Obiectivele de coordonare

- Asigurarea faptului că lucrătorii migranți și familiile lor își pot exercita dreptul la prestații din cadrul sistemelor de securitate socială din țările unde au lucrat/locuit
- Stabilirea legăturilor administrative dintre sistemele de securitate socială pentru a le ajuta lucrătorilor migranți și familiilor lor să beneficieze de prestații

Coordonarea / armonizarea

- Coordonarea:
 - Stabilirea unor mecanisme prin care sistemele de securitate socială pot lucra împreună pentru a atinge obiectivele stabilite de comun acord, odată cu ...
 - Menținerea și respectarea normelor și definițiilor separate din fiecare sistem
-

Coordonarea / armonizarea

- Armonizarea:
 - Stabilirea unor mecanisme prin care sistemele de securitate socială pot lucra împreună pentru a atinge obiectivele stabilite de comun acord, prin ...
 - Înlocuirea diferitelor definiții și norme din fiecare sistem cu definiții și norme comune

Coordonarea / armonizarea

- Armonizarea
 - Teoretic posibil, dar ...
 - Provocările politice / practice vor fi enorme
- Coordonarea
 - O abordare testată și verificată, utilizată pe scară largă de toate țările din lume

Mecanismele de coordonare

- Convențiile OIM
 - Nr. 102 – privind Standardele Minime (Securitate Socială), 1952
 - Nr. 118 – privind Egalitatea de Tratament, 1962
 - Nr. 157 – Menținerea Drepturilor (Securitate Socială), 1982
 - Recomandarea Nr. 167, 1983
- Acorduri de securitate socială
 - Bilaterale
 - Multilaterale

Convențiile OIM

- Stabilesc standardele internaționale
 - Sunt elaborate prin intermediul consultărilor dintre guverne, lucrători și angajatori
 - Sunt deschise spre semnare tuturor statelor membre OIM
 - Poartă caracter obligatoriu pentru semnatori după ratificare
-

Acordurile de securitate socială

- Rezultatul negocierilor dintre țări
- Tratatate în dreptul internațional
- Obligatorii după intrarea în vigoare

Acorduri multilaterale

- Încheiate între trei sau mai multe țări, de multe ori la nivel regional
 - Asigură un set uniform de norme pentru toți lucrătorii migranți care au lucrat în țările semnatare și pentru membrii familiilor lor
 - Pot fi complexe de negociat
-

Acorduri multilaterale

- Exemple de acorduri multilaterale de succes
 - Regulamentul CE 1408/71
 - Noul Regulament CE 883/2004
 - Acordul multilateral CARICOM

Acorduri bilaterale

- Încheiate între două țări
- Sunt mai ușor de încheiat decât acordurile multilaterale, dar pot apărea probleme complexe
- Pot rezulta în diferite drepturi pentru lucrătorii migranți și pentru familiile acestora din diferite țări

Bilaterale / multilaterale

- Alegerea de a urma un acord bilateral sau multilateral ar trebui să se bazeze pe cele mai bune interese ale lucrătorilor migranți și ale familiilor acestora
 - Ce este fezabil / accesibil?
 - În ce perioadă de timp?

Reciprocitatea

- Fundamentală pentru toate acordurile de securitate socială
 - Două elemente
 - Fiecare parte este de acord să aplice aceleași mecanisme ca și cealaltă parte(ți)
 - Comparabilitatea rezonabilă a obligațiilor
-

Acorduri de Securitate Socială

Modul 1: Introducere în sistemele de coordonare a securității sociale

Modul 2: Domeniile material și personal de aplicare, egalitatea de tratament, exportul prestațiilor

Modul 3: Legislația aplicabilă (acoperire)

Modul 4: Menținerea drepturilor în curs de achiziție (totalizarea)

Modul 5: Coordonarea schemelor de asistență medicală (prestații în natură)

Modul 6: Prevederi administrative

Modul 7: Procesul de negociere și încheiere a unui acord

Cuprins - Modulul 2

- Domeniul material de aplicare
- Domeniul personal de aplicare
- Egalitatea de tratament
- Exportul prestațiilor
(plata prestațiilor în străinătate)
- Definiții

Domeniul material de aplicare

- Legislația (legi, regulamente, decizii) inclusă în acord
- Legislația poate fi
 - Listată în mod specific după denumire (e. g. Legea pensiilor)
 - Menționate după generic (e.g. prevederi legislative privind pensiile de bătrânețe)

Domeniul personal de aplicare

- Persoanele acoperite de acord
 - Două abordări
 - Incluziv: Toate persoanele care fac/au făcut obiectul legislației sociale ale părților și membrii familiilor acestora
 - Limitat: Bazată pe cetățenie
-

Domeniul personal de aplicare

- Bazat pe cetățenie
 - Resortisanții Părților
 - Membrii familiilor resortisanților părților, *fără a ține cont de naționalitatea membrilor de familie*
 - Refugiații și apatrizii care locuiesc pe teritoriile părților

Domeniul personal de aplicare

- Abordare bazată pe cetățenie
 - Deși această abordare s-a schimbat în ultimii ani
 - Abordarea incluzivă este preferabilă
-

Egalitatea de tratament

- Primul principiu fundamental care stă la baza acordurilor în domeniul securității sociale
- Depășește restricțiile bazate pe cetățenie din legislația cu privire la securitatea socială
- Asigură același tratament tuturor persoanelor care fac obiectul unui acord
- Se aplică la drepturi și obligatii
- Acordurile de securitate socială ar trebui să asigure cea mai extinsă egalitate de tratament

Exportul prestațiilor

- Uneori cunoscut sub denumirea de plata prestațiilor în străinătate
 - Al doilea principiu fundamental care stă la baza acordurilor din domeniul securității sociale
 - Depășește restricțiile teritoriale privind plata prestațiilor / prestarea serviciilor
-

Exportul prestațiilor

- Norme separate pot fi aplicate
 - Exportului către partea(părțile) acordului
 - ‘Statele terțe’
- Exportul către statele terțe poate fi reglementat prin egalitatea de tratament

Definiții

- De regulă este necesar de a defini termenii cheie
 - Legislația
 - Autoritatea competentă
 - Instituția competentă
 - Prestațiile
 - Asigurarea / perioada de contribuție
-

Definiții

- Legislație
 - Link-uri la articolul care definește domeniul material de aplicare al acordului
 - Exemplu: legi, regulamente și alte instrumente legislative menționate la articolul II la care se aplică acordul

Definiții

- Autoritate competentă
 - Identifică ministerul sau altă autoritate responsabilă de legislația și politicile de securitate socială
 - Poate numi un minister anume (e.g. Ministerul Muncii) sau (e.g. Ministerul responsabil de legislația la care se aplică acordul)
-

Definiții

- Instituție competentă
 - Identifică instituția (le) sau agenția (le) responsabilă de administrarea sistemelor de securitate socială.
 - Poate numi o instituție anume (e.g. Casa Națională de Asigurări) sau (e.g. instituția responsabilă de administrarea legislației la care se aplică acordul)

Definiții

- **Prestație**
 - Descrie în termeni generali (de regulă nu după titlu) prestațiile incluse în acord (e.g. orice prestație în numerar ce urmează a fi plătită conform legislației unei părți)
 - Trebuie să specifice dacă sporurile periodice, suplimentele sunt incluse ca prestații
-

Definiții

- **Perioadele de asigurare**
 - Identifică tipurile de perioade care vor fi luate în considerare la ‘totalizare’ (discutat în modulul 4)
 - Utilizarea termenilor diferiți: perioadă de asigurare, perioadă de acoperire, perioadă de contribuție

Definiții

- Alți diverși termeni pot fi definiți, în funcție de necesități:
 - Teritoriu
 - Național / cetățean
 - Muncitor / angajat / liber profesionist
 - Membru de familie / urmaș
 - Reședință / domiciliu
-

Acorduri de Securitate Socială

Modul 1: Introducere în sistemele de coordonare a securității sociale

Modul 2: Domeniile material și personal de aplicare, egalitatea de tratament, exportul prestațiilor

Modul 3: Legislația aplicabilă (acoperire)

Modul 4: Menținerea drepturilor în curs de achiziție (totalizarea)

Modul 5: Coordonarea schemelor de asistență medicală (prestații în natură)

Modul 6: Prevederi administrative

Modul 7: Procesul de negociere și încheiere a unui acord

Cuprins - Modulul 3

- Regula generală
 - Reguli speciale
 - Liberi profesioniști
 - Muncitori detașați
 - Lucrători maritimi
 - Funcționari publici
 - Prevedere restrictivă
-

Obiective

- Eliminarea situațiilor în care muncitorul / angajatorul ar trebui să contribuie la sistemele de securitate socială a două țări, pentru aceeași muncă
- Dacă este posibil, să se elimine 'lacunele' în acoperirea lucrătorilor migranți

Regula generală

- Munca exercitată într-o țară trebuie să fie supusă doar sistemului de securitate socială din țara respectivă
- De regulă se aplică atât muncitorilor cât și liberilor profesioniști

Liberi profesioniștii

- Două abordări diferite
 - Liberii profesioniști sunt acoperiți de țara în care își exercită activitățile (liberă angajare)
 - Liberii profesioniști sunt acoperiți în țările de reședință

Liberi profesioniștii

- Persoanele liber angajate care locuiesc într-o țară care utilizează o abordare și exercită activități într-o țară care utilizează o altă abordare ar trebui să constituie:
 - Subiectul sistemelor de securitate socială din ambele țări
 - Subiectul a niciunui dintre sisteme

Liber profesioniștii

- Coordonarea unui sistem ce utilizează o abordare cu un sistem ce utilizează o altă abordare necesită identificarea regulii de atribuire a priorității
 - Țara în care este exercitată activitatea (liber profesioniștilor)
 - Țara de reședință

Muncitorii detașați

- Definiție
 - Muncitorul numit de angajator să lucreze pentru acesta într-o altă țară pentru o perioadă de timp limitată, pentru același angajator sau unul aferent
-

Muncitorii detașați

- Definiții
 - Perioada limitată: în dependență de condițiile contractului, cel puțin un an sau cel mult cinci ani
 - Angajator aferent: Companie permanentă, filială

Muncitorii detașați

- Obiectivul este de a ne asigura că muncitorul detașat
 - Are acoperire continuă în sistemul de securitate socială din țara unde muncește de obicei (țara care îl trimite la muncă)
 - Nu face subiectul sistemului de securitate socială a țării gazdă
-

Muncitorii detașați

- Cerințe
 - Lucrătorul trebuie să fie acoperit de sistemul de securitate socială a țării care îl trimite la lucru anterior detașării
 - Regula detașării se aplică doar muncii care constituie baza detașării
 - Perioada detașării trebuie să fie limitată

Muncitorii detașați

- Perioada poate fi prelungită în cazuri individuale cu acordul reciproc al autorităților țărilor în cauză
- Prelungirea nu se face în mod automat – trebuie să fie solicitată înainte de expirarea perioadei inițiale

Lucrători maritimi

- Două abordări diferite
 - Acoperire bazată pe pavilionul sub care navighează nava ('regula steagului')
 - Acoperire bazată pe țara în care este încheiat contractul de muncă

Lucrători maritimi

- Lucrătorii maritimi angajați într-o țară cu o singură regulă pentru a munci pe o navă a unei țări care utilizează altă regulă ar putea fi
 - Subiecți ai sistemului de securitate socială din ambele țări
 - Subiecți a niciunui dintre sistemele de securitate socială
-

Lucrători maritimi

- Coordonarea unui sistem ce utilizează o abordare cu un sistem ce utilizează o altă abordare necesită identificarea regulii de atribuire a priorității
 - Regula steagului
 - Țara în care a fost încheiat contractul de muncă

Funcționarii guvernamentali

- Convențiile de la Vienna cu privire la relațiile diplomatice și consulare stabilesc regulile pentru diplomați și personalul diplomatic
- Funcționarii publici dintr-o țară trimiși la lucru în altă țară fac subiectul sistemului de securitate socială a țării care îi trimite la lucru

Funcționarii guvernamentali

- O problemă este acoperirea socială a “persoanelor angajate local”, care
 - Locuiesc într-o țară
 - Sunt angajați în acea țară de către ambasada sau misiunea unei altei țări
 - Nu sunt diplomați sau funcționari publici ai altei țări

Funcționarii guvernamentali

- ‘Regula generală’ spune – aceștia trebuie să fie acoperiți de către sistemul de securitate socială a țării angajatoare
- Dar țara angajatoare nu poate obliga ambasada sau misiunea altei țări să plătească contribuții
- Prevedere în acord referitoare la consimțământ

Prevedere restrictivă

- Acoperirea este complexă
- Apar situații care cer admiterea unor excepții de la regulile sus-menționate
- Prevederea restrictivă permite astfel de excepții cu acordul reciproc al autorităților țărilor respective

Acorduri de Securitate Socială

Modul 1: Introducere în sistemele de coordonare a securității sociale

Modul 2: Domeniile material și personal de aplicare, egalitatea de tratament, exportul prestațiilor

Modul 3: Legislația aplicabilă (acoperire)

Modul 4: Menținerea drepturilor în curs de achiziție (totalizarea)

Modul 5: Coordonarea schemelor de asistență medicală (prestații în natură)

Modul 6: Prevederi administrative

Modul 7: Procesul de negociere și încheiere a unui acord

Cuprins - Modulul 4

- Dreptul la prestații (pensii de invaliditate, bătrânețe și de urmaș)
 - Perioadele de asigurare
 - Scheme speciale sau angajare specificată
 - Diferite tipuri de perioade
 - Perioade care se suprapun
 - Perioadele de asigurare realizate într-un stat terț
 - Calcularea pensiilor
 - Calcularea pensiei pentru limită de vârstă (exemple)
 - Bazele de evaluare
 - Perioade de asigurare mai mici de un an
-

Dreptul la prestații

- Pensiile de invaliditate, bătrânețe și de urmaș depind de
 - perioadele de asigurare (perioade de calificare)
 - legislația în momentul de urgență ("clauza de asigurare")
 - alte cerințe
 - plata pensiilor
 - plata altor prestații

Dreptul la prestații

- Prevederi model (Recomandarea 167, OIM):

Articolul 5 alin.

Comasarea perioadelor de asigurare (de acoperire)

1. În cazul în care legislația unei părți contractante condiționează dobândirea, menținerea sau recuperarea a dreptului de a beneficia de realizarea unor perioade de asigurare, angajare, activitate profesională sau de reședință, instituția care aplică această legislație, în scopul de a cumula perioadele, va ține cont de perioadele de asigurare, angajare, activitate profesională și de rezidență realizate în temeiul legislației corespunzătoare a oricărei părți contractante, în măsura în care acestea nu se suprapun, ca și cum ar fi fost perioade încheiate conform legislației primei Părți.

Dreptul la prestații - “clauza de asigurare”

- Prevederi model (continuare)
2. În cazul în care legislația unei părți contractante face furnizarea de prestații condiționată de persoana în cauză sau, în caz de pensie de urmaș, decedatul, care a fost subiect a aceleași legislații la momentul la care s-a creat situația de urgență (accidentul), această condiție se consideră a fie îndeplinită în cazul în care persoana sau decedatul, după caz, a fost la acel moment subiect al legislației altei părți contractante sau, în cazul în care persoana sau urmașul poate pretinde la prestațiile corespunzătoare în baza legislației altei (celeilalte) părți contractante.

Dreptul la prestații– “plata pensiilor”

- Prevederi model (continuare)
3. În cazul în care legislația unei părți contractante prevede că perioada de plată a pensiei poate fi luată în considerare la dobândirea, menținerea sau recuperarea dreptului la prestații, instituția competentă a acelei părți, va lua în considerare, în acest scop, orice perioadă pe parcursul căreia o pensie a fost plătită în temeiul legislației oricărei altei părți contractante.

Dreptul la prestații - “prestații în numerar pentru boală”

- Prevederi model (Consiliul Europei):

Articolul 20

5. În cazul în care legislația unei părți contractante condiționează acordarea pensiilor de invaliditate, dacă persoana în cauză a primit prestații de boală în numerar sau a fost în incapacitate de muncă pe parcursul unei perioade specificate, orice perioadă în care, în ceea ce privește această incapacitate de muncă, el, conform legislației celeilalte părți contractante, a primit prestații de boală în numerar, sau, în locul acestora, a continuat să primească un salariu, este luată în considerare.

Perioadele de asigurare (acoperire)

- Perioade de contribuție
- Perioade de angajare
- Perioadele de activități profesionale
- Perioadele de reședință
- Perioade echivalente

Perioadele de asigurare (acoperire)

- Prevederi model (Recomandarea 167, OIM):

Articolul 1

Definiții

1. În sensul acestor prevederi model:

(m) termenul "perioade de asigurare" înseamnă perioadele de contribuție, angajare, activitate profesională sau reședință care sunt definite sau recunoscute ca perioade de asigurare de legislația în temeiul căreia au fost realizate, precum și alte perioade care sunt considerate de această legislație ca fiind echivalente cu perioadele de asigurare;

Perioadele de asigurare (acoperire)

- Prevederi model (continuare)
 - (n) termenii "perioade de angajare" și "perioade de activitate profesională" înseamnă perioadele definite sau recunoscute ca atare de legislația în temeiul căreia au fost finalizate și alte perioade, care sunt considerate de această legislație ca echivalente cu perioadele de angajare sau, respectiv, perioade de activitate profesională;
 - (o) termenul "perioade de reședință" înseamnă perioadele de rezidență definite sau recunoscute ca atare de legislația în temeiul căreia au fost realizate;

Perioadele de asigurare (acoperire)

- Prevederi model (Consiliul Europei):

Articolul 1

Definiții

1. În sensul prezentului acord:

(k) termenul "perioade de asigurare (acoperire)" înseamnă perioadele de contribuție (angajare), activitate profesională sau reședință și perioadele asimilate, realizate în conformitate cu legislația fiecărei părți contractante;

Scheme speciale sau angajări specificate

- Minerii
- Funcționari publici
- Fermieri

Scheme speciale sau angajări specificate

- Prevederi model (Recomandarea 167, OIM):

Articolul 6

În cazul în care legislația unei părți contractante condiționează acordarea anumitor prestații de realizarea unor perioade într-o ocupație care face obiectul unui regim special sau într-o ocupație sau angajare specifică, numai perioadelor realizate în cadrul unui regim corespunzător sau, în lipsa unei astfel de sistem, în aceeași profesie sau în același loc de muncă, după caz, poate, în conformitate cu legislația altor părți contractante (a celeilalte părți contractante), și trebuie să fie luate în considerare pentru acordarea acestor prestații...

Diferite tipuri de perioade

- ore, zile, săptămâni, luni, trimestre, ani (dispoziții detaliate de conversie)
- Prevederi model(exemplu)

Articolul ...

Comasarea perioadelor de asigurare (de acoperire)

...

5. Perioadele de asigurare (de acoperire), realizate în temeiul legislației unei părți contractante exprimate în zile, se transformă în luni de către instituția celeilalte părți contractante prin împărțirea zilelor la 30; restul zilelor vor fi tratate ca o lună întreagă.

Perioade care se suprapun

- Eligibilitate (numai în cazul în care nu se suprapun)
- Calcularea
 - asigurare voluntară
 - perioadele echivalente

Perioade care se suprapun

- Prevederi model (exemplu):

Articolul 13

- Instituția competentă va aplica articolele 11 și 12, în conformitate cu următoarele reguli: ...

(5) Pentru aplicarea literelor (1) (a) și (b) din articolul 12, care se suprapun perioadelor de acoperire în temeiul legislației a două părți, trebuie să fie luate în considerare ca și cum acestea nu se suprapun

Perioadele de acoperire într-un stat terț

- În conformitate cu legislația națională
- Prevederi speciale

Perioadele de acoperire într-un stat terț

- Prevederi model(exemplu):

Articolul 15

- (1) În cazul în care o persoană nu are dreptul la plata unei prestații în baza perioadelor de acoperire, realizate în temeiul legislației ambelor părți, însumate după cum este prevăzut la articolul 11, dreptul acelei persoane la plata acestei prestații trebuie să fie determinat prin însumarea aceste perioade și perioade de acoperire realizate în temeiul legislației unui stat terț cu care una dintre părți (sau ambele Părți) este legat printr-un instrument de securitate socială, care prevede totalizarea perioadelor.

Calcularea pensiilor

- Dreptul național
- Pro-rata de calculare
 - valoarea teoretică
 - cazuri speciale
 - suma spre plată
 - Suma ce nu depinde de perioadele de asigurare
 - Nr. maxim a perioadelor
 - avantaje și dezavantaje
- Calcularea directă

Pro-rata de calcul a pensiilor

- Prevederi model (Consiliul Europei):
Articolul 21
Acordarea prestațiilor

Alternativa 1: (calcularea "Pro rata temporis")

1. În cazul în care o persoană a fost supusă succesiv sau alternativ legislației ambelor părți contractante, instituția de fiecare parte va determina, în conformitate cu legislația pe care o aplică, dacă astfel de persoane sau succesorii ei au dreptul la prestații, ținând cont, după caz, de dispozițiile articolului 20.
2. În situația în care, persoana în cauză îndeplinește condițiile prevăzute la alineatul 1 al prezentului articol, în conformitate cu legislația unei părți contractante, fără a ține cont de dispozițiile articolului 20, instituția competentă a acestei părți contractante va calcula prestațiile exclusiv pe baza perioadelor realizate în temeiul legislației pe care o aplică.

Calcularea pensiilor

- Prevederi model (continuare) – calcularea pro-rata
3. În situația în care persoana în cauză îndeplinește condițiile prevăzute la alineatul 1 al prezentului articol în conformitate cu legislația unei părți contractante, ținând-cont doar de dispozițiile articolului 20, instituția competentă a acestei părți contractante va calcula prestația după cum urmează:
 - (a) instituția competentă va calcula suma teoretică a prestațiilor plătibile în cazul în care toate perioadele realizate în temeiul legislației ambelor părți contractante ar fi fost realizate numai în temeiul legislației pe care această instituție o aplică;
 - (b) cu toate acestea, în cazul prestațiilor, suma care nu depinde de durata perioadelor realizate, această valoare se consideră a fi suma teoretică prevăzută la sub-aliniatul precedent;

Calcularea pensiilor

- Prevederi model (continuare) – calcularea pro-rata
- (c) instituția competentă va calcula apoi suma de facto a pensiei ce urmează a fi plătită persoanei în cauză, pe baza valorii teoretice calculate în conformitate cu prevederile sub-aliniatului **a** sau **b** a prezentului alineat, după caz, și proporțional cu raportul dintre perioadele încheiate înainte de situația de urgență (accident) conform legislației aplicate și totalul perioadelor încheiate înainte de această situație, conform legislației ambelor părți contractante;
- (d) în cazul în care, totalul perioadelor realizate în temeiul legislației ambelor părți contractante înainte de situația de urgență, depășește perioada maximă cerută de legislația uneia dintre părți pentru primirea pensiei depline, instituția acelei părți, trebuie să aplice prevederile sub - punctului 1 din prezentul alineat, să ia această perioadă maximă în considerare în loc de suma totală a perioadelor încheiate, fără însă a fi obligat, să acorde o pensie mai mare decât prestația integrală, prevăzută în legislația pe care o aplică.

Calcularea directă a pensiilor

- Prevederi model (Consiliul Europei):

Articolul 21 Acordarea prestațiilor

Alternativa 2: (Calcularea directă)

1. În cazul în care, în conformitate cu legislația părții contractante, dreptul de a beneficia, de asemenea, există, fără aplicarea articolului 20, instituția competentă a acelei părți va determina suma prestațiilor plătibile numai în baza perioadelor de asigurare realizate în temeiul legislației respective.
2. În cazul în care, în conformitate cu legislația unei părți contractante, dreptul de a beneficia există doar cu aplicarea articolului 20, instituția competentă a acelei părți va determina suma prestației plătibile numai în baza perioadelor de asigurare realizate în temeiul legislației respective, precum și următoarele dispoziții:

Calcularea directă a pensiilor

- Prevederi model (continuare)
 - (a) suma prestațiilor sau o parte a prestațiilor care, în conformitate cu legislația unei dintre părțile contractante, nu depinde de durata perioadelor de asigurare realizate, se calculează proporțional cu raportul dintre durata perioadelor de asigurare recunoscute pentru calculare, în conformitate cu această legislație până la 30 de ani, dar nu mai mult de suma deplină.
 - (b) în cazul în care, în temeiul legislației unei părți contractante, perioadele ulterioare apariției situației de urgență sunt recunoscute pentru calcularea de invaliditate sau de urmaș, aceste perioade vor fi recunoscute numai în proporție cu raportul dintre durata perioadelor de asigurare pentru a fi luate în considerare pentru calculul în temeiul acestei legislații la două-treimi din timp dintre data la care persoana în cauză a atins vârsta de 16 ani și data la care a avut loc situația de urgență, dar nu mai mult decât perioada completă.
 - (c) sub-aliniatul a nu se aplică:
 - (i) prestațiilor care rezultă din asigurări suplimentare,
 - (ii) testarea-resurselor prestațiilor care asigură un venit minim.

Calcularea pensiilor de bătrânețe (exemplu)

- O persoană a finalizat următoarele perioade de asigurare în două state:
 - Statul A : 20 ani Perioada de calificare : 20 ani
 - Statul B : 5 ani Perioada de calificare : 15 ani

15 ani

25 ani
- Calcularea pensiei naționale:
 - Statul A: 50 % pentru primii 20 ani (2,5 % pentru fiecare an)
 - 1,5 % pentru fiecare an adăugător

 - Statul B: 30 % pentru primii 15 ani (2 % pentru fiecare an)
 - 2 % pentru fiecare an adăugător

Calcularea pensiilor de bătrânețe (continuare)

- Calcularea pro-rata, dreptul național și calculul direct:

1) Statul A

Perioadele de asigurare		Suma teoretică	Factorul pro-rata	Suma plătită	Dreptul național
Statul A	Statul B				
20 ani	5 ani	57.5%	20/25	46,00%	50%
20 ani	15ani	72.5%	20/35	41,43%	50%
20 ani	25 ani	87.5%	20/45	38,89%	50%

Sume teoretice si pro-rata:

20 ani: $50 \% + (5 \times 1,5 \%) = 57,5 \%$; $57,5 \% \times 20/25 = 46,00 \%$

20 ani: $50 \% + (15 \times 1,5 \%) = 72,5 \%$; $72,5 \% \times 20/35 = 41,43 \%$

20 ani: $50 \% + (25 \times 1,5 \%) = 87,5 \%$; $87,5 \% \times 20/45 = 38,89 \%$

Dreptul național: 20 ani = 50 %

(calculul direct: $20 \times 2,5 \% = 50 \%$)

Calcularea pensiilor de bătrânețe (continuare)

2) Statul B:

Perioadele de asigurare		Suma teoretică	Factorul pro-rata	Suma plătită	Dreptul național
Statul A	Statul B				
20 ani	5 ani	50%	5/25	10%	nimic
20 ani	15 ani	70%	15/35	30%	30%
20 ani	25 ani	90%	25/45	50%	50%

Sume teoretice si pro-rata:

5 ani: $30 \% + (10 \times 2 \%) = 50 \%$

$50 \% \times 5/25 = 10\%$

15 ani: $30 \% + (20 \times 2 \%) = 70 \%$

$70 \% \times 15/35 = 30 \%$

25 ani: $30 \% + (30 \times 2 \%) = 90 \%$

$90 \% \times 25/45 = 50 \%$

Dreptul național: 5 ani: nimic; 15 ani: 30%; 25 ani: 50 %

Calculul direct: 5 ani: $5 \times 2 \% = 10 \%$; 15 ani: $15 \times 2 \% = 30 \%$; 25 ani: $25 \times 2 \% = 50 \%$

(Nu: 5 ani: $30 \% \times 5/30 = 5 \%$; 15 ani: $30 \% \times 15/30 = 15 \%$; 25 ani: $30 \% \times 25/30 + (10 \times 2 \%) = 45 \%$)

Calcularea pensiilor

Baza evaluării

- Determinarea bazei naționale
- Ajustarea
- Prevederi model (Convenția Europeană):

Articolul 30

1. Pentru calcularea valorii teoretice prevăzute la articolul 29. alineatul

a) ...

b) în cazul în care, legislația unei părți contractante prevede că prestațiile se calculează în funcție de suma veniturilor, contribuțiilor sau majorărilor, câștigurile, contribuțiile sau majorările vor fi luate în considerare de către instituția competentă a acestei părți, pentru perioadele realizate în temeiul legislației altor părți contractante și vor fi determinate pe baza unor câștiguri medii, contribuții sau majorări medii, înregistrate pentru perioadele încheiate conform legislației primei părți;

Calcularea pensiilor (prestațiilor)

Baza evaluării (continuare)

- Prevederi model (exemplu):

Articolul 13

1. Instituția competentă va aplica articolele 11 și 12, în conformitate cu următoarele reguli:

a) ...

b) baza de evaluare se determină exclusiv pe perioadele de asigurare în conformitate cu legislația națională;

Calcularea pensiilor (prestațiilor) Perioadele de asigurare până la un an

- Nici o pensie nu se plătește, în cazul în care dreptul la prestație depinde doar de aceste perioade
- Perioadele care urmează să fie luate în considerare de cealaltă parte contractantă
 - Pentru a avea dreptul la
 - Pentru calculare

Calcularea pensiilor pentru perioadele de asigurare până la un an

- Prevederi model (Recomandarea 167, OIM):

Articolul 9

Perioada de asigurare (acoperire) sub un an

1. Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 8, în cazul în care durata totală a perioadelor realizate în temeiul legislației unei părți contractante este mai mică de un an și în cazul în care, luând în considerare numai acele perioade, nu există dreptul de a beneficia în temeiul acestei legislații, instituția părții în cauză nu este obligată să acorde prestații pentru respectivele perioade.
2. Perioadele menționate în alineatul precedent, vor fi luate în considerare de către instituția din fiecare dintre celelalte părți contractante (a celeilalte părți) în scopul aplicării dispozițiilor. . . Articolul 21, ca și cum aceste perioade ar fi fost realizate în temeiul legislației pe care o aplică.

Acorduri de Securitate Socială

Modul 1: Introducere în sistemele de coordonare a securității sociale

Modul 2: Domeniile material și personal de aplicare, egalitatea de tratament, exportul prestațiilor

Modul 3: Legislația aplicabilă (acoperire)

Modul 4: Menținerea drepturilor în curs de achiziție (totalizarea)

Modul 5: Coordonarea schemelor de asistență medicală (prestații în natură)

Modul 6: Prevederi administrative

Modul 7: Procesul de negociere și încheiere a unui acord

Cuprins - Modulul 5

- Totalizarea perioadelor de asigurare
 - Perioadele de asigurare
 - Dreptul de asigurare
 - Prestații în natură
 - (Temporar) Ședere pe teritoriul celeilalte Părți Contractante
 - (Ordinar) Reședința pe teritoriul celeilalte Părți Contractante
 - Titularii de pensii și membrii familiilor lor
 - Prevederi adiționale
 - Rambursarea costurilor
 - Exemple de acord fără costuri rambursate
-

Totalizarea perioadelor de asigurare

- Perioadele de asigurare
- Dreptul de asigurare
 - Prestații în natură (e.g. asistență medicală, asistență spitalicească, produse farmaceutice)
 - Prestații în bani (boală, maternitate)

Totalizarea perioadelor de asigurare

- Prevederi model (Recomandarea 167, OIM):

Articolul 3

Totalizarea perioadelor de asigurare

Dacă legislația unei părți contractante condiționează dreptul la prestații de realizarea unei perioade de asigurare, angajare, activitate profesională sau reședință, instituția care aplică această legislație ia în considerare, dacă este necesar, perioadele de asigurare, angajare, activitate profesională sau reședință realizate conform legislației celeilalte părți contractante, în măsura în care acestea nu se suprapun, ca și cum ar fi perioade realizate conform legislației primei Părți contractante.

Prestații în natură – (ședere temporară)

- (Temporar) Șederea pe teritoriul celeilalte părți contractante (lucrători detașați, turiști)
 - necesitate imediată
 - conform legislației celeilalte părți contractante
 - in general: rambursarea costurilor (costuri reale) de către instituția competentă

Prestații în natură – (ședere temporară)

- Prevederi model (Consiliul Europei):

Articolul 14

Șederea pe teritoriul celeilalte Părți Contractante

1. Persoanele care satisfac condițiile de beneficiere de prestații conform legislației una dintre părțile contractante și care sunt subordonate unei prestări imediate în timpul șederii pe teritoriul celeilalte părți contractante, beneficiază de prestații în natură, din contul instituției competente, din spațiul de ședere, conform clauzelor legislative aplicate de această instituție, de parcă persoanele în cauză ar fi afiliate acestea.

.....

4. Clauzele paragrafului precedent se aplică, *mutatis mutandis*, membrilor familiei în privința prestațiilor în natură.

Prestații în natură – (reședință ordinară)

- (Ordinar) Reședința pe teritoriul celeilalte părți contractante (lucrători de frontieră, membrii familiei lucrătorilor migranți)
 - fără o necesitate imediată
 - conform legislației celeilalte părți contractante
 - in general: rambursarea costurilor (sumă fixă) de către instituția competentă

Prestații în natură – (reședință ordinară)

- Prevederi model (Consiliul Europei):

Articolul 15

Reședința în teritoriul celeilalte Părți Contractante

1. Persoanele cu reședință pe teritoriul uneia dintre părțile contractante și care satisfac condițiile de beneficiere de prestații conform legislației celeilalte Părți Contractante, beneficiază de prestații în natură pe teritoriul Părții Contractante în care are reședința, din contul instituției competente din spațiul de ședere, conform clauzelor legislative aplicate de această instituție, de parcă persoanele în cauză ar fi afiliate acestea.

Prestații în natură – (reședință ordinară)

- Prevederi model (continuare)

4. Prevederile paragrafului precedent se aplica, *mutatis mutandis*, în privința prestațiilor în natură membrilor familiei, care au reședință în teritoriul celeilalte părți contractante doar în cazul în care, ei nu devin titulari de prestație ca rezultat al unei activități profesionale conform legislației acelei Părți Contractante.

Prestații în natură – (titulari de pensii)

- Titularii de pensii și membrii familiilor lor
 - Titulari de pensii care beneficiază de prestații în ambele părți contractante
 - Titulari de pensii care beneficiază de prestațiile uneia dintre părțile contractante și au reședință în teritoriul celeilalte părți contractante
 - Membrii familiei unui titular de pensii cu reședință în cealaltă parte contractantă.

Prestații în natură – (titulari de pensii cu două pensii)

- Prevederi model (Consiliul Europei):

Articolul 17

Titularii de pensii și membrii familiilor lor

1. Un titular de pensii conform legislației ambelor părți contractante va beneficia de prestații în natură conform legislației părții contractate pe teritoriul căreia are reședință în conformitate cu legislația pe care aceasta o aplică.

Prestații în natură – (titulari de pensii cu două pensii)

- Prevederi model (continuare)
 2. Titularul unei pensii acordate în baza legislației unei părți contractante, care are reședință pe teritoriul celeilalte părți contractante, va avea dreptul la prestații în natură în măsura în care ar fi avut dreptul la acestea dacă ar fi avut reședința pe teritoriul primei părți contractante. Prestațiile în natură sunt acordate de instituția locului de reședință, în conformitate cu dispozițiile legislației pe care o aplică aceasta, ca și cum persoana respectivă ar fi avut dreptul la prestațiile menționate în virtutea acestei legislații, costul prestațiilor fiind suportat de instituția competentă a primei părți contractante.

Prestații în natură – (membrii familiei titularului de pensii)

- Prevederi model (continuare)
 3. Dacă membrii familiei unui titular de pensii, care beneficiază de prestație conform legislației uneia sau ambelor Părți Contractante, au reședință pe teritoriul altei Părți Contractate decât cea în care are titularul de pensii, ei vor beneficia de prestații în natură de parcă titularul ar avea reședință în același teritoriu cu ei. Prestațiile în natură sunt acordate de instituția locului de domiciliu a membrilor de familie, în conformitate cu dispozițiile legislației pe care o aplică aceasta, costul prestațiilor fiind suportat de instituția competentă a Părții Contractante pe teritoriul căreia are reședință titularul de pensii.
 4. Prevederile Articolelor 14 și 15. paragraf 4 trebuie să aplice principiul *mutatis mutandis*.

Prestații în natură – prevederi adiționale

- Prevederi de autorizare
 - Întoarcerea la locul de domiciliu
 - Tratament special
 - Proteze, accesorii majore și alte prestații în natură substanțiale
-

Rambursarea costurilor prestațiilor în natură

- Rambursarea sumei reale
- Rambursarea în baza unei sume fixe (cost mediu)
- Nerambursare

Rambursarea costurilor beneficiilor în natură

- Prevederi model (Consiliul Europei):
 - Articolul 17
 - Rambursare
 - 1. Instituția competentă va rambursa suma reală a prestației în natură acordată în numele ei de către instituția din locul de ședere sau domiciliere conform Articolelor 14 și 15 și Articolului 17, paragrafele 2 și 3.
 - 2. Autoritățile competente ale ambelor părți contractante pot accepta alte aranjamente de rambursare sau pot cădea de acord că nici o rambursare nu va avea loc între respectivele instituții.

Exemple de acorduri fără rambursări de costuri

- Prevederi model (exemplu):
 - Articolul ..
 - 1. Cetățeanul uneia dintre părțile contractante care se îmbolnăvește, are un accident sau este în necesitate urgentă de tratament medical atunci când se află pe teritoriul altei părți contractante, va beneficia de tratament spitalicesc în acel teritoriu în condiții similare celor oferite cetățenilor proprii care au domiciliu în teritoriul respectivei părți.
 - 2. Clauzele paragrafului 1 al acestui Articol vor fi aplicate *mutatis mutandis* cetățeanului uneia dintre părțile contractante cu reședință ordinară pe teritoriul celeilalte părți în timpul șederii temporare în prima Parte Contractantă.

Acorduri de Securitate Socială

Modul 1: Introducere în sistemele de coordonare a securității sociale

Modul 2: Domeniile material și personal de aplicare, egalitatea de tratament, exportul prestațiilor

Modul 3: Legislația aplicabilă (acoperire)

Modul 4: Menținerea drepturilor în curs de achiziție (totalizarea)

Modul 5: Coordonarea schemelor de asistență medicală (prestații în natură)

Modul 6: Prevederi administrative

Modul 7: Procesul de negociere și încheiere a unui acord

Cuprins - Modulul 6

- Cooperare și asistență mutuală
 - Examinări medicale
 - Aplicare de revendicări, cereri și petiții
 - Aranjamente administrative
 - Formulare de aplicare
 - Prevederi diverse
-

Cooperare și asistență mutuală

- Aranjamente pentru măsuri administrative necesare
- Birouri de legătură
- Asistență mutuală
- Contacte directe
- Utilizarea limbilor oficiale

Cooperare și asistență mutuală

- Prevederi model (Consiliul Europei):

Articolul 32

Aranjamente pentru administrare și cooperare

1. Autoritățile competente ale ambelor părți contractante vor identifica măsuri administrative necesare pentru aplicarea prezentului Acord.
2.
3. Autoritățile competente ale ambelor părți contractante vor institui organe de legătură care să faciliteze implementarea prezentului Acord.
4. Autoritățile competente și instituțiile ambelor părți contractante se vor asista reciproc în orice materie legată de aplicarea acestui Acord de parcă subiectul ar afecta aplicarea propriei legislații. Asistența respectivă va fi una gratuită.

Cooperare și asistență mutuală

- Prevederi model (continuare):

Articolul 33

Utilizarea limbilor oficiale

1. În scopul aplicării prezentului Acord, autoritățile și instituțiile ambelor părți contractuale vor comunica între ele, de rând cu toate părțile interesate, indiferent de locul lor de reședință, în limbile lor oficiale.
2. Nici o petiție sau document nu pot fi respinse pe motivul formulării într-o limbă oficială a altei părți contractante.

Examinarea medicală

- Invaliditate sau alt motiv
- Instituția altei părți contractante
- Alocarea costurilor

Prevederi privind prestațiile în natură (ședere temporară)

- Prevederi model (Consiliul Europei):

Articolul 32

Aranjamente pentru administrare și cooperare

...

5. Dacă persoana, care are reședință sau ședere temporară în teritoriul uneia dintre părțile contractante, solicită sau beneficiază de prestații conform legislației celeilalte părți contractante și necesită o examinare medicală, instituția competentă de la locul de reședință, sau ședere temporară, a primei părți contractante va aranja această examinare, dacă instituția competentă a celei de a doua părți contractante o va solicita. Costurile examinării vor fi, de principiu, suportate de către instituția părții contractante care a solicitat examinarea.

Depunerea revendicărilor, cererilor și petițiilor

- În perioade prescrise
- Locul de reședință
- Transmitere fără întârziere

Depunerea revendicărilor, cererilor și petițiilor

- Prevederi model (Consiliul Europei):

Articolul 35

Depunerea revendicărilor, (cererilor) sau petițiilor

1. Orice revendicare (cerere) sau petiție care este transmisă conform legislației oricărei dintre părțile contractante, într-o perioadă anumită de timp, către o (autoritate), instituție a uneia dintre părțile contractante, va fi tratată de parcă ar fost transmisă respectivei (autorități), instituții chiar și în cazul în care este transmisă în aceeași perioadă de timp unei instituții ale celeilalte părți contractante.
2. Autoritatea, instituția care recepționează revendicarea, cererea sau petiția o va transmite fără întârziere autorității competente sau instituției primei părți contractante.

Aranjamente administrative

- Gradul de extindere a prevederilor
- Birouri de legătură
- Proceduri pentru determinarea prestațiilor
- Formulare

Aranjamente administrative

- Prevederi posibile (exemplu):

Articolul...

 1. În cazul în care cererea transmisă conform prevederilor Acordului este recepționată de o instituție a uneia dintre părți și se adeverește că prestația poate fi calificată conform legislației celeilalte părți, prima instituție va notifica instituția ultimei părți transferându-i toată informația relevantă.
 2. Dacă cererea este recepționată conform paragrafului 1 al prezentului Articol, prima instituție va verifica toate particularitățile solicitantului, persoanei asigurate și ale persoanelor dependente.
 3. Instituțiile fiecărei părți se vor notifica reciproc vis-a-vis de orice aspect relevant care ar determina revendicarea și vor expedia, în cazuri necesare, rapoarte medicale.
 4. Instituțiile părților se vor notifica reciproc despre deciziile luate vis-a-vis de cerere.

Formulare de aplicare

- Responsabilitatea pentru formulare
 - Bilingve (dacă este necesar)
 - Certificate de calificare a perioadelor (în cazul asistenței medicale: dreptul de beneficii în natură)
 - Altă informație relevantă (e.g. rapoarte medicale)
-

Alte prevederi

- Scutirea de plată sau autentificare a actelor necesare
- Recuperarea plăților inoportune (plăți în avans, asistență socială)
- Transferul plăților către cealaltă parte contractantă
- Confidențialitate (protecția datelor)
- (Responsabilitatea părții terțe)
- Proceduri de implementare a deciziilor judecătorești, contribuții și alte revendicări.

Acorduri de Securitate Socială

Modul 1: Introducere în sistemele de coordonare a securității sociale

Modul 2: Domeniile material și personal de aplicare, egalitatea de tratament, exportul prestațiilor

Modul 3: Legislația aplicabilă (acoperire)

Modul 4: Menținerea drepturilor în curs de achiziție (totalizarea)

Modul 5: Coordonarea schemelor de asistență medicală (prestații în natură)

Modul 6: Prevederi administrative

Modul 7: Procesul de negociere și încheiere a unui acord

Cuprins - Modulul 7

- Discuții preliminare
 - Proiectul preliminar
 - Negocierile
 - Revizuirea textului asupra căruia s-a convenit
 - Semnarea
 - Aprobarea
 - Aranjamente administrative
 - Intrarea în vigoare
-

Discuții preliminare

- Întrevederi informale ale experților pentru a
 - Face schimb de informații privind sistemele lor de securitatea socială
 - Se informa reciproc în privința aplicării principiilor de bază (e.g. egalitatea de tratament, exportul prestațiilor, etc)

Proiectul preliminar

- Punct de plecare pentru viitoarele negocieri
 - Trebuie să se decidă care țară va pregăti proiectul – de preferință la discuțiile preliminare
 - O alternativă ar fi ca fiecare țară să pregătească propriul proiect
 - Trebuie să fie trimis în prealabil celeilalte (celorlalte) țări
-

Negocierile

- Presupune revizuirea fiecărei clauze incluse în proiectul preliminar
- Obiectivul este de a conveni, în cea mai mare măsură posibilă, cu privire la modul de redactare-formulare a fiecărei clauze
- În cazul în care nu se ajunge la un acord în ceea ce privește formularea unei clauze, acesta se lasă pentru a fi discutată mai târziu

Negocierile

- Două sau mai multe runde de negocieri sunt de obicei necesare pentru finisarea acordului
 - La finele fiecărei runde, țara gazdă trebuie să pregătească procesul verbal al discuțiilor
 - Procesul verbal trebuie să fie aprobat de toate țările implicate în procesul de negocieri
-

Negocierile

- Textul revizuit al acordului, cu prevederile și schimbările asupra cărora s-a convenit se anexează la procesul verbal
- La momentul când conducătorii delegațiilor au fost finisat negocierile și au convenit asupra textului

Revizuirea textului convenit

- După ce negocierile au fost finisate, fiecare parte trimite textul convenit autorităților naționale (ministerului justiției, ministerului afacerilor externe, etc) pentru revizuire
- Revizuirea nu este o ocazie pentru a redeschide negocierile
- Modificările care decurg dintr-o astfel de revizuire trebuie să fie limitate la minim

Semnarea

- Semnarea are loc după finisarea reexaminării și după ce s-a convenit asupra tuturor modificărilor (dacă sunt)
- Fiecare țară trebuie să aibă o copie originală a acordului semnat
- Protocolul de semnare de obicei este determinat de ministerele de afaceri externe

Aprobarea

- Majoritatea acordurilor nu intră în vigoare la semnare
- Aprobarea sau ratificarea sunt de regulă necesare
- Procedurile variază de la țară la țară
- Ar putea implica Consiliul de Miniștri, Parlamentul sau ambele

Aranjamente administrative

- Acordul de securitate socială
 - Stabilește cadrul legal de coordonare
 - Modifică legislația națională
 - Stabilește principiile care definesc asistența administrativă între instituțiile și autoritățile țărilor interesate

Aranjamente administrative

- Aranjamentele administrative
 - Descriu în detaliu modalitățile de asigurare a asistenței administrative
 - Stabilesc modalitățile de acordare a asistenței, procedurile care urmează a fi utilizate
-

Aranjamente administrative

- Aranjamentele administrative
 - Trebuie să fie încheiate anterior intrării în vigoare a acordului
 - Nu trebuie să depășească aspectele administrative (e.g., să se refere la drepturile și obligațiile persoanelor asigurate)

Intrarea în vigoare

- Ultimul pas al procesului
- Poate avea loc după ce fiecare țară a finisat cerințele sale juridice pentru aprobare sau ratificare

Timpul necesar

- Timpul necesar pentru a finisa procesul de 8 pași poate varia mult de la acord la acord
- Rareori este posibil de a finisa procesul în mai puțin de 18 luni
- Uneori este nevoie de mult mai mult timp

LISTA GHIDURILOR GENERALE ȘI A INSTRUMENTELOR

Referințe generale privind lucrătorii migranți și securitatea socială

- » Securitatea Socială a Lucrătorilor Migranți, 1996
- » Către o Tranziție Echitabilă a Lucrătorilor Migranți în Economia Globală, 2004
- » Cadru Multilateral OIM privind Migrația Forței de Muncă - Principii cu Caracter Neobligatoriu și Linii Directoare pentru o Abordare a Migrației Forței de Munca Bazată pe Drepturi, 2006
- » Eliminarea golurilor din securitatea socială a lucrătorilor migranți: Strategia OIM, 2006
- » Migrația Internațională pe Scurt: Migrația Internațională a Muncii și Dezvoltarea - Perspectiva OIM, 2007
- » Migrația Internațională pe Scurt: Drepturi, Migrația Forței de Muncă și Dezvoltarea - Abordarea OIM, 2007
- » Consolidarea Protecției Sociale pentru Lucrătorii Migranți din Asia de Sud - Est (ASEAN) prin Intermediul Acordurilor de Securitate Socială, 2008
- » Statistică Internațională pentru Migrație 2009

(disponibile în limba engleză)

Instrumentele OIM privind coordonarea sistemelor de securitate socială

- » Convenția Nr. 19 privind Egalitatea de Tratamente (Compensarea Accidentelor), 1925
- » Recomandarea Nr. 25 privind Egalitatea de Tratamente (Compensație în Caz de Accident), 1925
- » Convenția Nr. 48 privind Menținerea Drepturilor la Pensie a Lucrătorilor Migranți, 1935
- » Convenția Nr. 49 privind Migrația în Scop de Angajare (Revizuită), 1949
- » Convenția Nr. 102 privind Securitatea Socială (Standarde Minime), 1952
- » Convenția Nr. 118 privind Egalitatea de Tratamente (Securitate Socială), 1962
- » Convenția Nr. 143 privind Lucrătorii Migranți (Prevederi Suplimentare), 1975
- » Convenția Nr. 157 privind Menținerea Drepturilor de Securitate Socială, 1982
- » Recomandarea Nr. 167 privind Menținerea Drepturilor (Securitate Socială), 1983

(disponibile în limbile engleză și franceză)

Instrumente ONU

- » Convenția Internațională privind Protecția Lucrătorilor Migranților și Membrilor Familiilor Acestora, 1990

(disponibilă în limbile engleză, franceză, rusă și spaniolă)

Instrumentele Consiliului Europei privind coordonarea sistemelor de securitate socială

- » Convenția Europeană privind Asistența Socială și Medicală, 1953*
- » Protocol la Convenția Europeană privind Asistența Socială și Medicală, 1953*
- » Acordul European Interimar privind Schemele de Securitate Socială Referitoare la Bătrânețe, Invaliditate și Urmași, 1953*
- » Protocol la Acordul European Interimar privind Schemele de Securitate Socială Referitoare la Bătrânețe, 1953*
- » Acordul Interimar European privind Securitatea Socială, altele decât Schemele de Bătrânețe, Invaliditate și Urmași, 1953*
- » Protocol la Acordul Interimar European privind Securitatea Socială, altele decât Schemele de Bătrânețe, 1953*
- » Convenția Europeană privind Securitatea Socială, 1972
- » Acord Adițional pentru Aplicarea Convenției Europene privind Securitatea Socială, 1972
- » Prevederi Model pentru un Acord Bilateral de Securitate Socială și Raportul Explicativ, 1998
- » Coordonarea Schemelor de Securitate Socială în cadrul Consiliului Europei: Ghid scurt, 2004
- » Raport Explicativ asupra Acordurilor Interimare privind Coordonarea Schemelor de Securitate Socială, 2006

(disponibile în limbile albaneză, engleză, franceză, macedoneană, română, și serbo-croată)

(*disponibile în limbile engleză și franceză)

Instrumente ale Uniunii Europene privind coordonarea securității sociale

- » Regulamentul UE Nr. 883/2004
- » Regulamentul UE de punere în aplicare Nr. 987/2009
- » Regulamentul CEE Nr. 1408/71
- » Regulamentul CEE de punere în aplicare Nr. 574/72
- » Dispozițiile UE în domeniul securității sociale - Drepturile dumneavoastră atunci când circulați în Uniunea Europeană - Actualizare 2010

(disponibile în limba bulgară, cehă, engleză, estoniană, franceză, ungară/maghiară, letonă, lituaniană, poloneză, română, slovacă și slovenă)

